Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Queens Apskrity $8.00
Užsieniuose $9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ – LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE., Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827---1828

Nr. 190 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Penktad., Rugs.-Sept. 28, 1951 ★★★★ Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

Kriokas

Tegu tik veja laukan.
Francūzijos kaleina.
Karalius ir dievas.
Militarinis pakvaišimas.
Mandrapypkio išpažintis.
Rašo A. BIMBA

CIO prezidentas Philip Murray sako, kad mūsų šalies Kongrese pilna didžiausių darbo žmonių priešų. Tai šventa tiesa.

Taip pat galima pasveikinti CIO prezidentą už tai, kad jis reikalauja tuos priešus vyti laukan. Tai bus galima padaryti, kai ateis rinkimai.

★

Panašiai buvo išsireikšta ir Amerikos Darbo Federacijos konvencijoje. Vienas po kitam jos vadai smerkė Kongrese sėdinčius reakcionierius. Federacijos konvencija net sudarė senatorių sąrašą, kuriuos reikia mesti iš Kongreso laukan. Jų esą net devyniolika.

★

Labai puiku. Tegu tik dabar darbo unijų lyderiai nesnaudžia ir laikosi savo žodžių. Tegu dabar visos organizuotos jėgos susitelkia ir tuos sutvėrimus iššluoja laukan.

★

Anglų žodis "austerity" su laiku taps tarptautiniu visam kapitalistiniam pasaulyje. Jis reiškia tą, kad paprastieji šalies žmonės turi mažiau valgyti, prasčiau rengtis, sunkiau dirbti ir mažiau gauti, kentėti ir tylėti.

To didėjančio ubagėjimo jau susilaukė ir Francūzija. Amerika spiria francūzus smarkiau ginkluotis. O iš kur gauti lėšų? Iš tų pačių paprastų žmonių. Jiems lieka mažiau duonos, sviesto, mėsos, pieno.

Nuo tokio ubagėjimo neišsisuks ir kitos kapitalistinės šalys.

★

Per nesuskaitomus amžius Tibeto svietiškas valdovas būdavo taip pat laikomas ir dievu. Tik dabar pasikeitė laikai. Atėjo komunistai ir patvarkė, kad tai nesąmonei turi būti galas. Valstybė ir bažnyčia turi būti atskirtos.

Nuo dabar Dalai Lama rūpinsis tik svietiškais reikalais, o Panchen Lama tegu tvarko bažnytinius reikalus.

Labai didelis žingsnis pirmyn. O kai su laiku Tibeto žmonės daugiau apsišvies, atsikratys visokių burtų ir labai gražiai apsieis be jokių lamų. Klausimas tik laiko.

★

Pritrūkome plieno. Aštuoni šimtai mokyklų nebus baigtos. Esamosiose pradinėse ir vidurinėse mokyklose susikimšimas dar padidės.

Mokyklų statymui trūksta plieno, nes plienas eina apsiginklavimui.

Kita militarinio pakvaišimo pasėka: šiemet aukštosiose mokyklose (kolegijose, universitetuose, akademijose) turėsime 250,000 studentų mažiau, negu turėjome pernai.

Progresas atbulon pusėn.

Kanadiškis J. Kardelis ("Mandrapypkis"), "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius, spaviedojasi smetoninin-kui Broniui Railai. Mušasi jis į krūtinę ir sako, kad tik "didžiuosius mūsų tautos tikslus" jis tesinešioja savo širdyje.

Iš šios Mandrapypkio J. Kardelio išpažinties galima spręsti, kad jis Broniaus Railos asmenyje turi Neviernąjį Tamošių.

Kas liečia mus, tai mums atrodo, kad čia eina reikalas apie puodą ir katilą. Raila gerai pažįsta Mandrapypkį, o Mandrapypkis nemažiau pažįsta savo kolegą Railą. Jokios viešos išpažinties nereikėjo.

ANGLIJOS MINISTRAI SVARSTO, AR NAUDOTI GINKLUS PRIEŠ IRANĄ

Prašė Trumano pagalbos anglam išlaikyt aliejaus biznį Irane

London. — Anglijos ministrų kabinetas slaptai tarėsi, ar karinėmis jėgomis ginti 317 anglų technikų, "tupinčių" didžiausiame aliejaus apdirbimo fabrike Abadane, Irane, ar sutikti, kad jie grįžtų Anglijon.

Anglija gavo prezidento Trumano atsakymą į prašymą padėti anglam atsilaikyti Irano aliejaus pramonėje. Slepiama, kaip Trumanas atsakė.

Keliolika Anglijos karo laivų jau iš anksto atsiųsta į artimus Iranui vandenis.

Teheran, Iran. — Irano valdžia įsakė visiems anglams technikams išsikraustyti iki ateinančio ketvirtadienio.

Įrodyta, kad rašytojas Adamic pats nusižudė

Flemington, N. J.—Daktariški ir policiniai tyrimai galutinai įrodė, kad jugoslavas rašytojas Louis Adamic pats nusižudė rugsėjo 4 d. Jis padegė savo buveinę ir persišovė.

Paskutiniu laiku Adamic rašė knygą, garbindamas Jugoslavijos valdovą Tito. Knyga liko nebaigta.

Po Adamico savižudystės slaptoji FBI policija buvo paskleidus paskalus, kad gal "sovietiniai agentai" nužudė Adamicą.

Sudegino dukterį, apdegino žmoną, sūnų ir pasikorė

Newark, N. J. — Morris Tozzi padegė namą, kur gyveno jo žmona su sūnum ir dukteria. Gaisre žuvo duktė Anita, 17 metų amžiaus, ir pavojingai tapo sužeista žmona ir sūnus.

Paskui padegėjas pasikorė kitame name. Moteris buvo atsisakius su juo gyventi per kelis pastaruosius mėnesius.

Plinta lėktuvų inžinų darbininkų streikas

Woodridge, N. J.—Streikuoja 9,900 darbininkų prieš Wright orlaivių korporaciją, kuri gamina inžinus kariniams lėktuvams.

Artimajame Garfielde, N. J., 6,000 kitų darbininkų atsisako eiti per streikierių pikieto eiles.

3,000 raštininkų, "baltakalnierių" taipgi neina darban. Kaip fabrikiniai darbininkai, taip ir jie priklauso CIO unijoms.

2,000 statybos darbininkų, Darbo Federacijos unijistai, Garfielde taipgi susilaiko nuo darbo, pritardami streikui.

Streikieriai reikalauja pakelti uždarbį 12 centų per valandą ir įvesti tam tikras pensijas, taip kad susidarytų viso 15 centų priedas valandai.

N. Yorko majoras tapo Izraelio piliečiu

Tel Aviv, Izrael. — New Yorko miesto majoras Impellitteri, paviešėjęs Italijoj, atvyko į Izraelį.

Staptelėjus jam Izraelio uostamiestyje Haifoj, buvo suruoštas bankietas, ir miesto valdyba suteikė Impellitteriui titulą "Haifos garbės piliečio."

Achesonas pasitiki tiktai ginklų jėga taikai išlaikyti

Washington. — Valstybės sekretorius Achesonas pareiškė korespondentams, kad tiktai per galingą ginkluotą Amerikos ir jos draugų jėgą "galima bus išlaikyti taiką ir laisvę pasaulyje."

Jis tvirtino, kad Jungtinės Valstijos neplanuoja jokio ginkluoto užpuolimo.

Valdžia leis dar pabranginti jautieną

Washington.—Kainų kontroliuotojas Mike DiSalle pareiškė, jog turės būti dar pakelta jautienos kaina, bet gal reikės numušt kiaulienos kainą.

Karinis mobilizuotojas piršo prez. Trumanui visai panaikint mėsos kainų kontrolę.

Tuo tarpu valdžios agentai surado, kad bent 222 skerdyklos laužė kontrolę 54-se miestuose.

Draftuos bevaikius ir silpnus protiškai

Washington. — Valdžia įsakė šaukt kariuomenėn 235,000 vedusių bevaikių vyrų ir 150,000 tokių, kuriems tarnyba buvo atidėta kaipo per silpniems protiškai.

Washington.—Prez. Trumanas uždraudė lėktuvams be leidimo skraidyti virš atominių fabrikų.

Visus kviečiame talkon

Mūsų dienraščio metinis naujų skaitytojų verbavimo vajus prasideda su spalio 1 diena. Šiam svarbiam darbui reikia didelės, skaitlingos talkos. Reikia, kad į jį įsitrauktų kiekvienas pažangiosios spaudos patriotas, kiekvienas mūsų dienraščio skaitytojas, kiekvienas laisvietis.

Daug nekalbėsime apie šių dienų padėtį ir dienraščio Laisvės vaidmenį. Kaip niekados pirmiau, šiandien reikalinga kiekvienam amerikiečiui galvoti ir šviestis. Kiekvienam Amerikos lietuviui reikalingas darbininkiškas, pažangus laikraštis, kuris vestų jį iš šių dienų painiavų, rodytų teisingą kelią į geresnį ir šviesesnį rytojų. Laisvei tenka tas vaidmuo. Kaip per ištisus praėjusius 40 metų, taip šiandien Laisvė drąsiai ir pasiryžusiai neša į Amerikos lietuvių namus šviesą ir tiesą. Už tai jos neapkenčia, ją puola, ją ryžtasi sunaikinti lietuviškieji darbo žmonių priešai.

Naujas skaitytojas Laisvei reiškia naują pažangos laimėjimą.

Naujas skaitytojas Laisvei reiškia didžiausią smūgį reakcijai ir jos šalininkams.

Čia nesigilinsime į vajaus smulkmenas ,nes kiekvienas Laisvės skaitytojas, tikime, jau yra su jomis susipažinęs. Vajininkams šiemet skiriamos nepaprastai didelės finansinės dovanos. Viso bus šešiolika dovanų. Aukščiausia dovana — penkiasdešimt dolerių, žemiausia—dešimt dolerių. Bevcik kiekviena didesnė lietuvių kolonija turi savo vajininką. Pasitikime, kad tie vajininkai gerai, nuoširdžiai darbuosis.

Bet jiems vieniems neįmanoma kiekvieną savo kolonijos ir apylinkės lietuvį pamatyti ir pakalbinti užsirašyti Laisvę. Čia jau reikia visų laisviečių talkos-paramos. Iš praeities patyrimų žinome, kad mūsų vajai esti tik tiek sėkmingi, kiek plačiai dienraščio skaitytojai ateina talkon mūsų vajininkams.

Per šį vajų pamatykite kiekvieną savo pažįstamą, dar neskaitantį Laisvės, ir paraginkite ją užsiprenumeruoti. Kiekvienas mūsų, ir labai mažomis pastangomis, tokiu būdu galime gauti Laisvei nors po vieną naują skaitytoją.

Labai gražiai padaro tie seni skaitytojai, kurie patys užrašo Laisvę savo giminėms bei pažįstamiems, kaipo kalėdinę, gimtadienine ar šiaip dovaną. Nėra naudingesnės, vertingesnės dovanos. Prašome ir apie tai pagalvoti per šį vajų.

Jeigu kuris manote, kad prie to ar to lietuvio, dar neskaitančio Laisvės, galėtų geriau prieiti ir daugiau laimėtų jūsų miesto vajininkas, jam apie tai praneškite, nurodykite.

Taip pat reikia atsiminti, kad kaip visi mūsų vajai praeityje, taip šis vajus nėra vien tiktai naujų skaitytojų verbavimo vajus. Kaip tik šiuo laiku labai daugelio skaitytojų pasibaigia prenumerata. Reikia žiūrėti, kad kiekviena tokia prenumerata būtu atnaujinta. Štai šūkis: **Kiekvienas senas skaitytojas pilnai geram stovyje!**

Be to, kartu eina ir šiaip dienraščio finansinis stiprinimas. Kiekvienas doleris aukų, prie prenumeratos ir šiaip progai pasitaikius, užima labai svarbią vietą dienraščio Laisvės budžete. Kiekvienam mums aišku, kad ieigu ne tos nuolatinės iš tūkstančių Laisvės skaitytojų ir patriotų aukos, iš įplauku už prenumeratas Laisvė negalėtų, prie šių dienu nesvietiško brangumo, ilgai pasilaikyti. Tokia yra tikrovė, ir mes jos neslepiame nuo savo prietelių.

Tiek šiuo tarpu ir užteks. Vajaus eiga bus sistematiškai skelbiama Laisvėje. Jūs ja patys matysite. Kiekvienas pasidarbavimas bus aukštai vertinamas. Už kiekvieną pasidarbavimą iš anksto kiekvienam širdingiausias dėkui!

Dienraščio Laisvės štabas:
Direktoriai
Administracija
Redakcija
Spaustuvės darbininkai

Senatorius ragina varu priverst Čechoslovakiją paleist Oatisą

Washington. — Demokratas senatorius Herbertas O'Conor reikalavo, kad valdžia neitų į jokias derybas su Čechoslovakija dėl amerikinio korespondento Wm. Oatiso paleidimo iš kalėjimo. Jis ragino visai sutraukyti prekybos ryšius su Čechoslovakija ir taip kietai elgtis, kad ji būtų priversta paliuosuot Oatisą.

(Čechoslovakijos teismas įkalino Oatisą 10 metų kaip karini Jungtinių Valstijų šnipa.)

OATISO PRISIPAŽINIMO REKORDAS

Čechoslovakijos ambasadorius Vladimiras Prochazka, besikalbėdamas su korespondentais Washingtone, uždėjo ant fonografo ir Oatiso rekordą iš teismo. Taigi korespondentai girdėjo, kaip Oatis prisipažino, kad šnipinėjo prieš Jugoslaviją, sakydamas, "gailiuosi, kad tuo būdu aš padėjau karo kurstytojams."

AMERIKONAI PASIŪLĖ NAUJĄ VIETĄ DERYBOM DĖL PERTAIKOS

Įnirtingi mūšiai siautėja dėl kalnų rytiname Korėjos fronte

Tokio, rugs. 27.—Vyriausias amerikonu komandierius gen. Ridgway siūlė šiauriniams korėjiečiams ir kinams panaujinti derybas dėl pertaikos ne Kaesonge, bet Songhyonė, 6 mylios į rytus nuo Kaesongo. Songhyon yra ruožte tarp amerikonų ir šiauriečių karo linijų.

Šiauriečiai dar neatsakė į pasiūlymą.

Pasamdytas jankiams kapinynas Holandijoj

Haga, Holandija.— Jungtinės Valstijos pasisamdė didžiausią Holandijoj kapinyną amerikiniams kariams per 50 metu.

Kitame Holandijos kapinyne yra palaidota tūkstančiai amerikonų, kritusių Antrajame pasauliniame kare.

Francijos valdžia pritarianti deryboms tarp 4-rių Didžiųjų

Paryžius.— Francijos ministru kabinetas išleido pareiškimą, jog pritaria derybų panaujinimui tarp Keturių Didžiųjų — Jungtinių Valstijų, Francijos, Sovietų Sąjungos ir Anglijos.

Ministrų kabinetas kartu atmetė sovietinį kaltinimą, kad Francija, sutikdama ginkluot vakarinę Vokietiją, laužo savo sutartį su Sovietų Sąjunga.

Jau 85,469 amerikonai nukentėjo Korėjoje

Washington. — Karinė valdyba rugs. 26 d. pranešė, jog per mūšius Korėjos kare jau 85,469 amerikonai nukentėjo sekamus nuostolius:

Užmušta 12,715, sužeista 60,410, be žinios dingo 12,344.

Per paskutinę savaitę iki to pranešimo amerikonų nuostoliai padaugėjo 2,212.

Atominiai inžinieriai streikuoja

Paducah, Ky.— Streikuoja inžinieriai statomo milžiniško atominio fabriko, kur bandoma padaryti pragarinę - hydrogeninę bombą.

Tam fabrikui pastatyti ir įrengti paskirta 500 milijonų dolerių.

ORAS. — Giedra, vėsu, vėjuota.

KARO VEIKSMAI

Amerikonai, anglai ir francūzai vis dar bando atgriebti aukščiausią kalną į šiaurę nuo Yanggu, rytiniame fronte. Liepsnoja kruviniausi mūšiai. Šiauriniai korėjiečiai pirm kelių dienų atėmė tą kalną iš amerikonų.

ŠIAURINĖS KORĖJOS PRANEŠIMAI

Šiaurinės Korėjos liaudininkų radijas sakė, kad jie atmušė visas amerikonų ir jų talkininkų atakas, o per mėnesį nuo rugpiūčio 25 iki rugsėjo 25 d. padarė šitokius žygius:

Nukovė, sužeidė bei suėmė 60,300 amerikonu ir ju talkininkų; nuskandino 5 amerikinius karo laivus-naikintuvus, sužalojo 16 kitų laivų; nušovė 270 lėktuvų, pagrobė 12,000 šautuvų ir 980 automatiniu šautuvų, 233 kulkosvaidžius ir 92 patrankas; sunaikino 40 tankų, 157 patrankas ir daugiau kaip 200 automobilių.

Trijų žmonių sudegintojas įkalintas visam amžiui

Hackensack, N. J. — Tapo nuteistas visą amžių kalėti žmogžudis ligoninės tarnautojas Richard Barcello, 20 metų.

Jis prisipažino padegęs ligoninę, kur sudegė 3 žmonės.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Washington. — Pranešama, kad Amerika ir Anglija atsišaukė į Irano karalių, kad neleistų išvyti anglų aliejaus pramonės technikus iš Irano.

Bonn, Vokietija. — Vakarų Vokietijos premjeras Adenauer pareiškė, jog sutiktų surengt visuotinus balsavimus dėl rytinės ir vakarinės Vokietijos suvienijimo, bet Jungtinės Tautos turėtų tvarkyti tuos balsavimus.

Vakarų Vokietijos seimas dauguma balsų užgyrė Adenauerio pareiškimą.

Washington. — Jungtinės Valstijos, Anglija ir Francija išleido bendrą pareiškima, kad turi būti panaikinti tie posmai pokarinės taikos sutarties su Italija, kurie aprėžia Italijos ginklavimąsi. Ragina ir Sovietus su tuom sutikti. Taipgi perša įtraukt Italiją į Jungtines Tautas. O jeigu Sovietai tam priešintųsi, tai jie būtų apeiti, kaip sakė prez. Trumanas.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

MŪSŲ VAIKAI IR PRASIŽENGIMAI

ŽMOGUS SKAITOMAS VAIKU net iki 17 metų amžiaus. Nuo čia jau prasideda jaunuolystė. Bent taip jaunimą rūšiuoja Federalinis Vaikų Biūras.

Biūras paskelbė įdomių ir gąsdinančių davinių apie mūsų vaikų moralinius polekius. Vaikų prasižengėlių skaičius smarkiai auga. Vaikų Biūras sako, kad 1949 metais 22-se valstijose 413 nepilnamečių teismų turėjo reikalą su 70,616 vaikų prasižengėlių tarpe 7 ir 17 metų amžiaus. Tai reiškia, kad iš 1,000 to amžiaus vaikų net dvylika papildė kokį nors sunkesnį prasižengimą ir turėjo būti teisiami ir baudžiami.

Vaikų Biūras taipgi teigia, kad visi ženklai rodo, jog nepilnamečių prasižengimai 1950 m. bus dar gerokai didesni. Dar daugiau: Biūras sako, kad šitie teismai taip prastai, netvarkingai ir nepakankamai veikia, jog toli gražu jie neparodo tikrojo nepilnamečių prasižengimų kiekio. Prasižengėlių yra daug daugiau.

Iš kur tie nepilnamečių prasižengimai pareina? Kas juos pagimdo?

Aišku, jog pirmoje vietoje stovi ekonominės sąlygos. Paskui seka apšvieta ir šiaip aplinka. Dar toliau, mes turime reikalą su tėvais. Milijonų tėvų ekonominis skurdas neleidžia jiems savo vaikus tinkamai prižiūrėti, gerai, gražiai išauginti, leisti į mokyklas. Taip apleisti ir nuskriausti vaikai greičiau palinksta į išdykavimą, į prasižengimus: peštukizmą, žulikavimą, vagiliavimą, plėšikavimą, užmušinėjimą.

Taip pat šiandien kiekvienam aišku, kad mūsų judamieji paveikslai, radijas, o dabar dar ir televizija pasidarė baisiausiomis žmonių moralinio gadinimo priemonėmis. Ypatingai tos priemonės sukaneveikia mūsų vaikus. Tas masinis "garbinimas" gengsterizmo per radiją, judžius ir televiziją, jau nekalbant apie literatūrą, vaikuose įdiegia troškimą taip pat "atsižymėti." Juk kiekvienoje gatvėje sutiksite tuzinus vos paeinančių berniukų, apsirengusių ir apsiginklavusių gengsteriškai. Laksto jie gatvėmis, "šaudosi" tarp savęs ir "šaudo" į suaugusius. Gatvėse jie vaidina tai, ką mato judžiuose arba televizijoje.

Tai be galo sunki problema tėvams. Tokiose sąlygose vaiką gerai išauginti, apsaugoti jį nuo tų gadinimo pagundų yra tiesiog herkuliškas darbas. Ne visiems pavyksta. Daugelio tėvų vaikai neatsilaiko ir sugenda.

Nei kietos bausmės teismuose, nei skandališkai, brutališkai vedami pataisos namai, nei karčios tėvų ašaros negali šios padėties pataisyti. Atsakinga yra visa kapitalistinė santvarka. Pūdamas kapitalizmas pūdo ir žmones — pradeda vaikais ir baigia suaugusiais. Argi tie visokie tyrinėjimai nėra šimtus kartų įrodę, kokia baisi korupcija, kaip pikčiausias vėžys, naikina visą visuomenės kūną?

KAIP DU VANDENS LAŠAI

REPUBLIKONAI prikibo prie Demokratų Partijos nacionalinio pirmininko William M. Boyle. Jis savo vietą ir prestižą panaudojęs gavimui iš Reconstruction Finance Corporation milžiniškų paskolų ivairioms kapitalistinėms firmoms. Už tai, žinoma, jis susilaukė ne tik didelių dovanų, bet ir gražaus atlyginimo.

Tai tokia galva Demokratų Partijos!

Bet ar geresnė yra Republikonų Partijos galva? Pažiūrėkime. Demokratai, atsimokėdami savo kolegoms, pradėjo kelti aikštėn darbus Republikonų Partijos nacionalinio komiteto pirmininko Guy George Gabrielsono. Jie parodė, kad ir republikonų lyderis yra smarkiai susitepęs tokiomis pat korupcijomis. Jis irgi ne tik kitiems padėjo, bet tiesiog pats savo kompanijai sušilęs ieškojo toje pačioje valdiškoje korporacijoje paskolų.

Vadinas, abiejų partijų galvos yra korupcijos suėstos. Tarpe Boyle ir Gabrielsono skirtumas tik toks, koks tarpe dviejų lašų vandens iš to paties prišvinkusio prūdo.

Argi ne laikas pasirodyti darbais?

AMERIKOS DARBO FEDERACIJOS konvencija ir vėl prabilo apie darbo unijų organinės vienybės reikalą. Federacija nesutinkanti toliau veikti išvien įvairiais konkrečiais klausimais su CIO unijomis. Toks veikimas tiktai atidėliojąs organinės vienybės pasiekimą.

Labai puiku. Visa bėda tik tame, kad tos šnekos apie organinę unijų vienybę nenueina toliau nuo žodžių. Ne tik CIO lyderiai tikros vienybės nenori. Federacijos lyderiai taip pat jos nepageidauja. Abiejų sąjudžių biurokratai taip gerai susitupėję labai šiltose vietose, jog nė vienas jų nenorėtų iš jų pasitraukti. Juk ta pati Federacijos konvencija ir vėl išrinko tuos pačius biurokratus, su William Green pryšakyje, pasilikti Federacijos vadais.

Konvencijoje jie garsiai pašūkalojo apie organinę vienybę, bet po konvencijos tęs toliau savo skaldymo ir dalinimo politiką. Ta pati padėtis ir CIO unijose.

Kas Ką Rašo ir Sako

AUKSAS, PERLAI, SAFIRAI...

Portugalijoje atsirado "stebūklingoji panelė švenčiausia," vadinama Fatima. Marijonų Draugas teigia, jog tai esąs antrasis Liurdas. Stebūklai ten vyksta po stebūklų. Na, ir "stebūklingoji Dievo motina" Fatima tapo apdėta brangiausiais žemčiūgais. Skaitykite:

Jai vainiką Lisabonoje dirbo per 3 mėnesius 12 meninkų, sunaudodami 12,000 gramų aukso, 950 briliantų, 313 perlų, 33 safirus, 17 rubinų, 160 tiurkisų, vieną ametistą ir 4 akvamarinus.

Na, ir kam tai? Portugalijoje siautėja baisus skurdas ir vargas. Darbo žmonės pusbadžiai gyvena. O tuo tarpu ant Fatimos karūnos tapo sudėta tiek daug turto, kurio ji negi valgys.

Matysite, atsiras koks nors godus dvasiškis ir tuos turtus pasigrobs. Kas nežino, kaip kunigas Macochas apiplėšė Čenstachavo stebūklingąją panelę?

Kur yra turtas, ten yra vagių.

NEGYVAS SUVAŽIAVIMAS

Kanadiškis Liaudies Balsas rašo:

Wilfred List, Globe and Mail korespondentas, kurs sekė Kanados Amatų ir Darbo Kongreso konvenciją Halifakse, rašo, kad suvažiavimas praėjo labai negyvai, be entuziazmo. Girdi, konvencija nutarus reikalaut, kad ir Kanadoj būtų įvesta tokia sveikatos apsaugos sistema, kokia veikia Britanijoj, bet be ūpo. Nutarimas, sako jis, "buvo priimtas sesijoj, kuri pasiekė žemiausios apatijos, kokia kada buvo darbininkų konvencijoj". Niekas neištares nei žodžio tos rezoliucijos klausimu.

"Nuo pat atidarymo dienos, 66-toji metinė 500,000 narių darbininkų organizacijos konvencija pasižymėjo stoka susidomėjimo iš delegatų pusės jos reikalais," rašo jis.

Galima lengvai suprasti, kodėl tokia apatija viešpatavo. Pereitais metais konvencija atsižymėjo tuo, kad ji pradėjo ablavą prieš kairiuosius. Pažangūs delegatai buvo išvyti lauk. Jei ir buvo kai kas nutarta dėl darbininkų labo, tai nebuvo vykdoma. Visas lyderių darbas susidėjo iš kovos prieš pažangius veikėjus, prieš pažangesnes unijas.

Ši konvencija prasidėjo irgi neįleidimu pažangių delegatų, uždraudimu Canadian Tribune reporteriui būti suvažiavimo salėj. Ne tik tas, ši konvencija nutarė net sutraukyti kooperaciją su Kanados Darbininkų Kongresu ir katalikų sindikatų konfederacija.

Kas darosi kanadiškiame unijiniame judėjime, tas pats yra ir pas mus, Jungtinėse Valstijose. Neseniai, štai, įvyko niujorkiškės CIO organizacijos suvažiavimas: kai vadovai viens po kito, pasismagindami, rėkė už ginklavimąsi, tai delegatai sau šnekėjosi arba snaudė, nepaisydami tų, kurie gina ne darbininkų reikalus, o kapitalistų.

Tik tuomet, kada, suvažiavimo pabaigoje, išstojo su savo kalba Amalgameitų unijos atstovas Rosenblum, ragindamas unijistus kovoti prieš reakciją, prieš Smitho ir McCarrano įstatymus, prieš darbininkų judėjimo vadovų areštus, tik tuomet pakilo suvažiavime entuziazmas. Bet Rosenblumo kalba buvo tik viena tokia ir ji buvo pasakyta jau suvažiavimui baigiantis.

LENKIJOS ATGIMIMAS

Laisvėje jau buvo rašyta, kad šiemet (liepos 22 d.) Lenkija minėjo septyneris metus nuo to laiko, kai gimė naujoji, liaudiškoji Lenkijos respublika, kai nacionalinio išsivadavimo komitetas išleido atsišaukimą į lenkų tautą, raginantį kovoti dėl juo greitesnio Lenkijos išlaisvinimo iš žiaurios nacių okupacijos.

Šis įvykis buvo atžymėtas didžiulėmis iškilmėmis Varšavoje ir visoje Lenkijoje. Apie Lenkijos ūkinius ir kultūrinius pasiekimus skaitome vilniškiame Tėvynės Balse:

Vadovaujami Lenkijos jungtinės darbininkų partijos, darbo žmonės jau 1949 metais pirma laiko įvykdė liaudies ūkio trimečio planą, pilnutinai atstatė okupantų sugriautą pramonę, atkūrė žemės ūkį, transportą. Pramonės gamybos apimtis viršijo prieškarinį lygį 76 procentais, o žemės ūkio produkcija, skaitant vienam gyventojui, padidėjo 22 procentais. Dabar lenkų tauta entuziastiškai dirba, įgyvendindama šešerių metų planą, skirtą padėti šalyje socializmo pagrindus.

Pereitais metais Lenkijos nacionalizuotoji pramonė padidino produkcijos gamybą 30,8 procento palyginti su užpereitais metais. Lenkijos įmonės įsisavino gamybą sudėtingųjų staklių, mašinų ir įrengimų, kurie anksčiau buvo importuojami iš užsienio. Respublika turi dabar savo laivų statyklas, kuriose pradėti statyti tėvyniniai laivai. Metai iš metų didėja anglies, metalo, naftos gavimas, elektros energijos gamyba. Sudarytos realios sąlygos, kad Lenkijos pramonės gamybos apimtis šešerių metų laikotarpio pabaigoje viršytų prieškarinį lygį mažų mažiausia penkis kartus.

Sėkmingas šalies industrializavimas ir, visų pirma, mašinų pramonės išvystymas sudaro palankias sąlygas žemės ūkiui kelti. Valstybė siunčia į kaimus vis daugiau ir daugiau žemės ūkio mašinų ir įrankių. Šių metų birželio mėnesio viduryje šalies žemės ūkyje buvo (skaičiuojant penkiolikajėgiais) 30,4 tūkstančio traktorių — beveik pusantro karto daugiau, negu pereitais metais. Be paliovos auga mašinų-traktorių stočių tinklas.

Žemės ūkio apginklavimas naujausiąja technika įgalina palaipsniui perkelti smulkiuosius, išsklaidytus ūkius į kelią kooperacinės žemdirbystės, pagrįstos kolektyvinėmis darbo formomis, plačiu žemės ūkio mašinų ir priešakinės agrotechnikos taikymu.

Didelius laimėjimus Lenkijos respublika pasiekė kultūrinės statybos srityje. Metai iš metų šalyje didėja mokslo įstaigų, teatrų, kinų, klubų, bibliotekų, skaityklų skaičius. Liaudies valdžios pastangų dėka elektrifikuota 12,5 tūkstančio ir radifikuota 6 tūkstančiai Lenkijos kaimų. Kultūra ir švietimas Lenkijoje tampa plačiųjų liaudies masių lobiu.

Stiprindama draugystę ir bendradarbiavimą su Tarybų Sąjunga, aktyviai kovodama už taiką, prieš naujo karo kurstytojus, lenkų tauta drąsiai žengia naujojo gyvenimo keliu, keliu į socializmą.

Mokslas už taiką

Gerai, kad vis daugiau ir daugiau mokslo žmonių įsitraukia į kovą už taiką. Visus taikos ir žmoniškumo mylėtojus pradžiugins pranešimas iš Londono. Net aštuoniolika Anglijos žymiausių mokslininkų pasirašė pareiškimą, kuriame jie sako, kad mokslas turi kovoti už pasaulinę taiką. Dar daugiau: ši mokslininkų grupė imasi organizacinių žygių įtraukimui į taikos sambūrį kitų kraštų mokslininkų. Jie suorganizavo laikiną komitetą ir jį pavadino "Science for Peace Committee."

Kas be galo svarbu, tai kad šitie mokslininkai yra žmonės įvairiausių politinių įsitikinimų. Net keturiolika jų yra "Fellows of the Royal Society."

Mokslininkų deklaracija tilpo Londono "The Times."

Mokslininkų deklaracija

Savo pareiškime mokslininkai sako:

"Mums grumoja trečio pasaulinio karo pavojus ir mes esame pasiryžę daryti viską mūsų galioje, kaipo mokslininkai ir kaipo piliečiai, kad jo išvengus.

"Mes tikime, kad sekamas išdėstymas mūsų pažiūrų susilauks pritarimo tarpe mūsų kolegų mokslininkų visame pasaulyje.

"Moderniško karo įrankiai yra mokslinės technologijos produktas. Jų auganti naikinamoji galia priverčia mokslininkus pripažinti savo moralinę atsakomybę.

"Mūsų pareiga atsišaukti į žmones ir valdžias dėl pasiekimo pastovaus susitarimo, kuris sulaikys nuo pavartojimo tų naikinimo įrankių.

"Mūsų pareiga suteikti visuomenei informaciją apie moderniško karo destruktyviškumą ir skurdą, ir apie tas geroves, kurias gali suteikti konstruktyvus mokslas.

"Mes pabrėžiame tarptautinį mokslo pobūdį. Tai yra pasaulinė proto respublika.

"Mokslininkai sudaro vieną broliją, susijungę bendram pasimojimui suprasti gamtą ir bendram susirūpinimui žmonijos gerove.

"Mūsų pareiga siekti pražalinimo visų užtvarų, kurie aprubežiuoja bei trukdo laisvam viso pasaulio mokslininkų bendradarbiavimui.

"Yra kuriama organizacija, paremta šiais abelnais principais ir tam tikslui yra sudaromas Mokslas už Taiką Komitetas.

"Jis siekia laimėti paramą visų mokslininkų, kurie abelnai sutinka su šiomis pažiūromis."

Deklaraciją pasirašiusieji mokslininkai

Sekami mokslininkai pasirašė šią deklaraciją:

Dr. C. A. Beevers, crystallographer, Edingburgh University.

J. D. Bernal, FRS, University professor of physics, Birkbeck College.

Dr. A. Comfort, lecturer in physiology, London Hospital Medical College.

C. A. Coulson, FRS, professor of theoretical physics, King's College, London.

Dr. T. Goodey, FRS, Rothamsted Experimental Station.

F. G. Gregory, FRS, professor of plant physiology, Imperial College of Science.

Sir Richard A. Gregory, FRS, emeritus professor of astronomy, Queen's College, London.

Dr. Dorothy M. Crowfoot Hodgkins, FRS.

Kathleen Lonsdale, FRS, professor of chemistry, University College, London.

Dr. Dorothy M. Needham, FRS.

Dr. Joseph Needham, FRS.

Sir William Dunn, reader in biochemistry, Cambridge.

N. W. Pirie, FRS, Rothamsted Experimental Station.

C. F. Powell, FRS, professor of physics, Bristol University.

Dr. L. F. Richardson, FRS.

L. Rosenfeld, professor of theoretical physics, Manchester.

Dr. G. W. Scott Blair, Reading University.

Dr. R. L. M. Synge, FRS.

F. Wood-Jones, FRS, professor of anatomy in the Royal College of Surgeons.

Balsas į pasaulio merginas: "Mes norime gyventi!"

Neseniai įvykusiame Berlyne Pasaulinio Jaunimo ir Studentų Festivalyje labai šauniai pasirodė merginos. Visas Festivalis rugpiūčio 9 dieną šventė kaipo "Tarptautinę Merginų Dieną."

Ta proga įvyko milžiniška merginų demonstracija atvirame ore, Fridrichshaino rajone. Čia susirinko virš 6,000 užsieniečių delegacijų ir suplaukė virš 50,000 jaunų Vokietijos merginų.

Demonstracijoje buvo pasakyta daug ugningų prakalbų už taiką ir draugiškumą. Kalbėtojas karštai sveikino skaitlingą merginų miniją. Ypatingai skardžiu sveikinimu merginų minia pasitiko Korėjos partizanę Lu Sun Nim, kuri demonstracijos dalyvėms perdavė karščiausius sveikinimus nuo Korėjos liaudies, kovojančios už savo laisvę ir nepriklausomybę.

Pabaigoje demonstracijos už taiką ir draugiškumą merginos priėmė deklaraciją bei atsišaukimą į viso pasaulio merginas. Atsišaukimas skamba:

"Draugės! Seserys visame pasaulyje!

Šią draugystės dieną mes, merginos - taikos pasiuntinės, atvykusios į Berlyną iš pačių tolimiausių šalių atnešti čia mūsų džiaugsmą, mūsų tikėjimą ateitimi, mūsų karštą taikos siekimą, sveikiname mūsų drauges visame pasaulyje.

Mes kreipiamės su gilios meilės žodžiais į mūsų didvyriškas Korėjos seseris — žiauraus ir baisaus karo aukas, į didvyriškąsias drauges daugelio tūkstančių vaikinų, žuvusių jų šlovingosios šalies laukuose. Mes užtikriname jas, kad mes jas mylime ir rodome aktyvų solidarumą siekiant, kad greičiau būtų padarytas galas jų liaudies kančioms.

Kiekvienai iš mūsų, visų šalių merginos, iš kurių daugelis pakelia begalines kančias, kurios yra engizmo ir karo pasekmė, mes sakome:

Gyvenimas gali būti puikus visiems. Saulė gali nušviesti mūsų dainas ir darbą. Ateitis gali priklausyti mums. Bereikia visiems laikams sunaikinti grėsmingus karo debesis, kuriuos sukėlė grupė žmonių, lobstančių iš tautų kraujo. Tam reikalinga, kad taip pat ir mes, viso pasaulio merginos, suvienytume savo pastangas.

Mes norime gyventi. Visos mes kartu pasieksime taiką. Kartu su savo tėvais, broliais, seserimis suvienysime mūsų pastangas, siekiant sėkmingai įgyvendinti iniciatyvą, kuria numatomas Taikos Pakto pasirašymas tarp penkių didžiųjų valstybių, nes tik šis paktas yra garantija to, kad įsikūnys ir pasidarys dar didingesnės mūsų svajonės apie laimę!

Tegu nuo šiandien kasmet būna švenčiama Tarptautinė diena merginų, kovojančių už taiką ir draugystę!

Tegu susivienija mūsų jaunystė ir mūsų tikėjimas taikos pergale, gyvenimo triumfu!"

NAUJI MAGAZINAI

Tarybų Lietuvos sostinėje vis auga didelių, patogiai įrengtų parduotuvių skaičius. Neseniai didelė rūbų ir avalynės parduotuvė atidaryta Liudo Giros gatvėje.

Gražiai įrengtas naujas gastronomijos magazinas Užupio gatvėje. Čia yra konditerijos, tabako, vynų, konservų, mėsos gaminių, vaisių sulčių ir kiti skyriai.

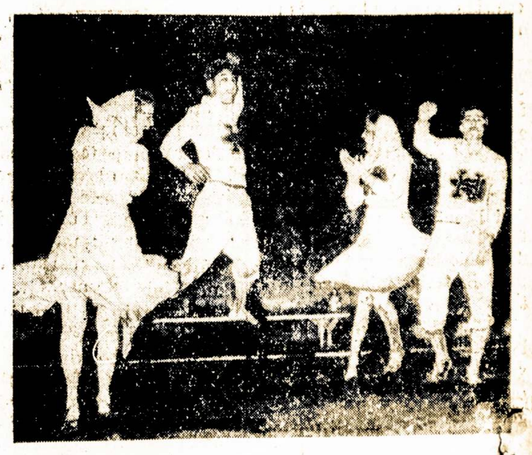

Po neapsakomai ilgos sausros, pagaliau Texas susilaukė lietaus. Dallas miesto vidurinių mokyklų mokiniai taip džiaugiasi, jog išėję laukan šoka ir sveikina lietaus pasirodymą.

IVAIRŲ PUSLAPIS

NAUJAUSIA TARPTAUTINĖ DIRBTINĖ KALBA

Paskutinėmis dienomis tapo išleistas New Yorke naujos tarptautinės - dirbtinės kalbos žodynas, pavardintas "Interlingua - English Dictionary." Jame yra 10,000 paprastų žodžių ir 17,000 mokslinių bei techninių.

"Paprastieji" žodžiai parinkti tokie, kurių daugiausia supranta anglai, rusai, vokiečiai, francūzai, japonai ir kitos tautos. Nors dauguma šių žodžių yra tarptautiniai, bet jie dažnai vartojami kasdieninėje įvairių tautų kalboje ir laikraštijoje.

Didžiausias skaičius dabar naudojamų mokslinių ir techninių pavadinimų yra skolinta iš graikų ir lotynų kalbų. Naujoji tarptautinė Interlingua kalba tiktai suvienodina jų rašybą, padaro ją paprastesnę.

PAVYZDYS

Mokslininkas, inžinierius arba plačiai apsiskaitęs lietuvis bei rusas, vpač apsipažinęs su anglų kalba, greitai supras sekamąjį paragrafą, parašytą naująja kalba:

—Energia es necessari pro to que occurre in le mundo. In tempores passate le plus grande parte del energia applicate esseva fornite per le fortia muscular del homines e del animales domestic.

Lietuviškai

—Energija yra reikalinga viskam, kas atsitinka pasaulyje. Praeities laikais didesnioji naudojamos energijos dalis buvo gaunama (pateikiama) iš žmonių ir naminių gyvulių raumenų jėgos.

Angliškai

—Energy is necessary for everything that happens in the world. In olden days most of the applied energy was furnished by the muscles of men and domestic animals.

Šiuose dviejuose anglų kalba sakiniuose taip pat yra 7 graikiškos ir lotyniškos kilmės žodžiai.

Tarptautiniai žodžiai

Naujojoj Interlingua kalboj matoma daugiausiai lotyniškos rūšies žodžių, iš kurių pamatiniai susidaro italų, ispanų ir francūzų kalbos, taipgi žymia dalim ir anglų kalba.

Tūkstančiai panašių žodžių yra patekę ir į lietuvių rašyba, kaipo tarptautiniai.

"Admirolas," "technika," "elektronas," "teatras," "operacija," "ekonomija" ir daugybė kitų lotyniškos bei graikiškos kilmės žodžių yra suprantama vidutiniam lietuviui, rusui, kinui, japonui ir kt. Taip pat suprantama iš persų (iraniečių) kalbos perimti žodžiai "šalikas," "bazaras," "karavanas" ir tt.

GRAMATIKA

Interlingua kalbos gramatika lengva, paprasta; daugiausiai seka itališką gramatiką, kuri yra lengviausia iš visų naujovinių kalbų.

Interlingua žodžių galūnės labai retai tesikeičia. Vieton skirtingų linksnių galūnių vartojama žodeliai "del," "pro," "per," ir kt. Taigi prasilavinęs žmogus gali per porą dienų išmokti Interlingua gramatiką.

Šios dirbtinės kalbos žodyną išvien pagamino įvairių tautų mokslininkai, vadovaujant prof. Alexanderiui Gode. Juos sutelkė International Auxiliary Language Association (Tarptautinės Pagalbinės Kalbos Sąjunga).

Leidėjai tvirtina, kad naujoji kalba yra lengvesnė ir sykiu platesnė, negu Esperanto, seniau sukurta dirbtinė tarptautinė kalba.

J. C. K.

Gyvulių kraujo įleidimas, sakoma, nekenkiąs žmonėms

Japonų daktaras Kunio Kavaiši leido gydomiem žmonėm į kraujagysles vėnes kraują karvių, arklių ir kiaulių; ir sako, gyvulių kraujas nieko blogo žmonėms nepadarė.

Dr. Kavaiši, Hirošimos Universiteto medicinos profesorius, apie tai pranešė gydytojų susirinkimui Tokio mieste, Japonijos sostinėje.

Į gyvulių kraują jis dėjo truputį formalino ir "kandžiosios" sodos ir pašildė pirm leidžiant į žmonių kraujagysles.

Vienam ligoniui jis įleido beveik keturias kvortas gyvulinio kraujo per penkias dienas ir, sako, nieko blogo žmogui neatsitiko.

Kartojant gyvulių kraujo įleidimus žmonėms, kai kuriems "išbėrė" odą, bet tai nebuvę pavojinga.

Dr. Kavaiši sakė, kiek pastebėta, tai gyvulinis kraujas lygiai gerai tarnauja, kaip ir žmogaus kraujas.

AMERIKOS GYDYTOJAI DAR ABEJOJA

Amerikiniai gydytojai, suprantama, tyrinės, ar gyvulio kraujas iš tikrųjų gali pavaduot žmogaus kraują ligoniui.

Pačių žmonių kraujas yra keturių skirtingų rūšių. Pirm įleidžiant kito žmogaus kraujo, turi būti patikrinta, kad jis būtų tokios pat rūšies kraujas, kaip ir ligonio, arba O rūšies, kuri visiems tinkama. Jeigu svetimas kraujas nepritaikytas, tai gali daug žalos padaryti ligoniui.

Štai kodėl amerikiečiai gydytojai dar abejoja apie minimą japonų daktaro atradimą.

Jei reikia ką parduoti ar norite ką pirkti, pasiskelbkite Laisvėje. Rezultatais būsite patenkinti.

KAZIO BEVARDŽIO MARGUMYNAI

Nuo 1775 metų karuose žuvo vienas milijonas Jungtinių Valstijų kareivių. Automobilių nelaimėse taip pat iki šiol užmušta vienas milijonas amerikiečių, nors automobiliai daug vėliau atsirado.

———

New Yorko miesto Public Service komitetas yra užrekordavęs, kad paskutinis arklių traukiamas gatvėkaris šiame mieste važiavo Bleecker gatve 1917 metais liepos 26 d.

———

Tabokos taksų valdyba apskaitliavo, kad dešimčiai pakelių cigaretų suvartojama tiktai 9 unčijos tabokos. Nepasako, kas daugiau dedama.

———

New Yorko valstijos gubernatorius Thomas Dewey keliavo 41,000 myliu po Japoniją ir kitus Tolimuosius Rytų kraštus. Ta jo kelionę finansavo keli žurnalai, kuriems dabar Dewey rašys savo kelionės įspūdžius.

———

1931 metais, krizės laiku, miesto Tenino, Wash., bizniui buvo naudojami mediniai pinigai. Jų vertė buvo 25 centai, 50 centu ir doleris. Jie buvo padaryti iš eglės medžio.

———

Valdinė Žuvų ir Laukinių Žvėrių Įstaiga praneša, kad 1930 metais Virginia Capes vandenyse buvo sugautas vėžys, sveriantis 45 svarus. Tai didžiausias iki šiol vėžys, pagautas Jungtinių Valstijų vandenyse.

———

Generolas MacArthur, nors gavo "sakti," — pavarytas iš komandos Tolimuose Rytuose, — bet jam bus mokama alga po $18,500 per metus iki jo mirties.

———

Thomas Paine, politinis pirmūnas amerikiniame kare dėl išsivadavimo nuo Anglijos, kalbėdamas su Benjaminu Franklinu, kitu to revoliucinio karo vadovu, sakė:

—Kur nėra žmonėms laisvės, aš noriu ten gyventi ir prisidėti prie laisvės vėliavos iškėlimo.—

Po revoliucinio Amerikos karo, Paine nuvyko į Franciją ir buvo veiklus revoliucionierių šalininkas. Tapo areštuotas ir įmestas kalėjiman.

Atsėdėjęs 10 mėnesių kalėjime, Paine grįžo Amerikon, bet jau su palaužta sveikata. Mirė 1809 metais New Rochelle, N. Y.

———

Dauguma tyrinėjančių tautybės mokslininkų tvirtina, kad indijonai pareina iš geltonosios mongolų rasės. Sako, į šią šalį indijonai atkeliavo per Sibirą ir Alaską.

———

Buvęs vyriausias Hitlerio finansinis specialistas Hjalmar Schacht dabar dirba Indonezijos valdžioje kaipo finansų sutvarkymo žinovas.

———

Mylimasis Sovietų žmonių sportas yra lošimas šachmatais (chess). Lošiant šachmatais ne tik raumenys pasilsi, bet smegenys smarkiai pasimiklina.

———

Žemdirbystės Departmentas Washingtone praneša, kad dabar vištiniai kiaušiniai paskirstyti į 6 didumo rūšis, ir kainos už juos privalo būti mokamos pagal didumą. Rūšys yra sekamos:

Tuzinas didžiausių kiaušinių, vadinamų "Jumbo," privalo sverti ne mažiau kaip 30 unciju; antros didumo rūšies kiaušiniai turi sverti 27 uncijas tuzinui; trečios — 24 uncijas, ketvirtos — 21 unciją, penktos — 18 uncijų ir šeštos — 15 uncijų.

Svaras yra 16 uncijų.

———

Per East River (Rytinę Upę) New Yorke yra pastatyta 7 dideli tiltai, būtent: Brooklyn, Williamsburg, Manhattan, Queensborough, Hell Gate, Triborough ir Whitestone (Bronx) tiltai.

———

Ilgiausią iki šiol dviračių kelionę yra atlikę penki Sovietų armijos oficieriai 1936 metais. Tų vienų metų bėgyje jie atliko 20,000 mylių kelionę, arba po 75 mylias per dieną.

———

Karo Veteranų Administracija praneša, kad šiuo laiku Jungtinėse Valstijose yra 150 ligoninių veteranams.

———

Kartą Benjamin Franklin patarė savo bičiuliui gyventi sekamai:

—Būk mandagus su visais; draugiškas su daugumą; artimas su kai kuriais; draugas su vienu, o priešo —nė vieno.—

———

Lake Success, N. Y., patalpa, kur Jungtinės Tautos pirmiau posėdžiavo, dabar yra Sperry Gyroscope kompanijos karinių įrankių fabrikas. Patalpa ir seniau priklausė šiai kompanijai, bet buvo išnuomota Jungtinėms Tautoms.

Kazys Bevardis

VIRUSAI — PASALINGIEJI LIGŲ PERAI

Virusai yra ypatingi ligų perai. Jie daug smulkesni negu bakterijos.

Virus yra lotynų kalbos žodis, reiškiantis nuodą arba šlykštu skystį.

Bakterijos yra matomos per paprastą mikroskopą, mokslinį instrumentą su sudėtiniais stiklais.

Bet viruso negalima matyti per jokius stiklinius mikroskopus, net per tokius, kurie padidina tūkstančius kartų.

Virusai pastebimi tiktai per elektroniškus mikroskopus, kurie padidina iki pusantro šimto tūkstančių sykių ir daugiau.

Iki buvo išrastas elektroniškas mikroskopas, daktarai vadindavo virusus tik bakteriniais nuodais. Bet naujasis mikroskopas parodė, jog virusai yra augalinės gyvybės.

Patys smulkiausi virusai yra tie, kurie sukelia kūdikiu paralyžių ir galvijų snukių ir kanopų ligą. Influenza taip pat yra viena iš virusinių ligų.

TYRINĖJIMŲ KEBLUMAI

Nepaisant elektroniškų mikroskopų, vis dar tebėra sunku tyrinėti virusus ir kaip jie sukelia ligas.

Paprastos bakterijos auga ir veisiasi tam tikrose augalinėse bei gyvulinėse sriubose.

Virusai kur kas labiau išlepę. Jie dauginasi tiktai gyvose ląstelėse (celėse).

Tyrinėjant bet kurios ligos virusus, jie įleidžiami į gyvulį arba į užperėtą kiaušinį. Užperoje taip pat yra gyvų ląstelių.

VIRUSŲ PASIKEITIMAI

Užperėtas kiaušinis palaipsniui genda. Todėl tenka perkelti virusus iš vieno kiaušinio į antrą, paskui ir trečią, ir tt. Kiekviename kiaušinyje virusai po truputi keičiasi.

Bandymams, pavyzdžiui, buvo paimti pikti influenzos virusai ir per 10 metų perkeliami vis i naujus užperėtus kiaušinius. Tuo laikotarpiu gali jų veislė visai sušvelnėti. Tada žmogus nuo jų apsirgtų tiktai lengvute influenza. Syki lengvai persirgęs, asmuo būtų apsaugotas nuo smarkios influenzos ateityje. Tokie sušvelnėję virusai būtų kaip ir čiepai (skiepai).

Bet kai kurie virusai, priešingai, gali ir pasmarkėti, perleidžiant juos iš vieno kiaušinio i kita arba iš vieno gyvulio i kitą. Tuomet jie tampa dar pavojingesniais.

GUDRŪS NENAUDĖLIAI

Virusai turi nepaprastą gamtini gudrumą. Jie įlenda į tokias lasteles, kur jų negali pasiekti gyduolės, nei ginantieji kūną kraujo skysčiai.

Įsiskverbęs į lastelę, virusas naudoja medžiagas, kurios reikalingos pačiai ląstelės gyvybei. Tuo būdu jis gali padaryti neatitaisomą žalą, kaip kad kūdikiniame paralyžiuje. Viruso sunaikintos nervų ląstelės negali atsaugti.

J. C. K.

Milijonai žmonių naudoja vabalus kaip maistą

Jeigu "civilizuotam" žmogui duotum valgyti vabalą, tai pasidarytų jam "pikta ant širdies."

—Bet mes dažnai netyčia suvalgome vabalą, — rašo dr. C. H. Curran savo knygoje "Insects in Your Life" (Vabzdžiai Jūsų Gyvenime).

Curran, Amerikos Gamtos Muziejaus vabalų skyriaus direktorius, pasakoja, kaip jis nustebino šeimininkes, išimdamas augalines utėles bei musių užperas ("lėliukes") iš paduotų valgyti daržovių. Parausdusios šeimininkės teisinosi, kad gerai nuplovė daržoves. Bet jau ir kiti svečiai daugiau neragavo tų daržovių.

Kanados kinai dar neseniai parsitraukdavo iš Kinijos vabalų, vadinamų vandens valytojais; išdžiovindavo juos, smulkiai sutrindavo ir naudodavo kaip prieskonius padažams (sosams).

Australijos dykumų gyventojai bušmenai vartoja vabzdžius kaip svarbų kasdieninį valgį.

Daugelyje pasaulio dalių vabalai yra renkami ir kraunami kaip atsargos maistas.

Šarančiai - džiaugsmas afrikiečiams

—Kada girdime, jog miglynai šarančių (skėrių) nuėdė javus ir kitus augalus Afrikoje, tai manome, kad baisi nelaimė ištiko vargšus negrus gyventojus, — rašo dr. Curran. —Bet gyventojai visai skirtingai galvoja. Šarančius jie laiko dievų dovana maistui. Tada kiekvienas vyras, moteris ir vaikas puolasi gaudyti milijonus šarančių; užmuša juos, sudžiovina ir deda į sandėlius. Paskui kepa ir valgo tuos vabzdžius. Kai kurie ir gaudydami valgo juos, tik numetant sparnelius ir užpakalines kojas.

BIBLINIS VALGIS

Evangelijoje skaitome, kad Jonas Krikštytojas mito šarančiais ir laukinių bičių medum.

Senajame Testamente Maižiešius aprašo keturių veislių šarančius bei žiogus, kuriuos leistina žydams valgyti.

Arabijoje, Egipte ir kituose rytų kraštuose, kurie vadinami krikščionybės lopšiu, žmonės dar ir šiandien valgo šarančius.

Skruzdės

Vietiniai Afrikos gyventojai labai plačiai naudoja maistui dideles baltąsias skruzdes (termitus). Jos yra artimos tarakonams giminės. Baltieji žmonės, kurie tų skruzdžių ragavo, sako, jos gana gardžios ir turi panašų skonį kaip "painapel" vaisius (ananasas). Jas valgo ir daugelis Indijos žmonių.

Įvairios indijonų tautelės Šiaurinėje Amerikoje naudojo ir tebenaudoja maistui didžiąsias "dailidines" (carpenter) skruzdes.

North Queenslando vietiniai gyventojai, Australijoj, sutrina žaliąsias skruzdes vandenyje, padarydami skanų gėralą. Borneo salos gyventojai, vadinami dyakai, pagardina sau ryžius tokiomis sutrintomis skruzdėmis.

Amerikiniai indijonai išspaudžia iš tam tikrų skruzdžių saldumą ir daro iš jo vyną.

(Tąsa ketvirtame pusl.)

Mašina pavaduosianti plaučius ir širdį laike operacijų

Per 12 mėnesių nuo šiol gal jau bus įštobulinta mašina, kuri pavaduos širdį ir plaučius, kuomet bus daroma operacijos tiems organams. Apie tokią mašiną pranešė keli mokslininkai, neseniai kalbėdami Washingtone, valdinės Sveikatos Įstaigos suruoštame susirinkime.

Širdiniai - plaučinė mašina jau palaikė šunų kraujo apytaką ir pavadavo kvėpavimą per 2 valandas ir 9 minutes.

Kraujo siurblys (pumpa) taip pat buvo naudojamas ir žmonėms. Bet mašinai dar reikia pagerinimų, kad ji galėtų atlikti plaučių pareigas žmogui — tinkamai privaryti oksigeno (deguonies) į kraują ir apvalyti ji nuo anglies dvideginio (carbon dioxide) dujų.

Pastaruoju laiku atrasta, kaip sulaikyti kraują nuo sukrekėjimo, kuomet jis plaukia mašinos vamzdeliais. Bet kuomet kraujas sugrįžta kūnan, tai jis turi atgauti galimybę sukrekėti. Šis klausimas taip pat išspręstas.

Seniau buvo pavojus, jog kraujas, eidamas per mašinos vamzdelius, gali apsikrėsti ligų bakterijomis. Dabar kraujas vamzdeliuose išlaikomas gana laisvas nuo bakterijų. Žymėtina, jog tai yra viena iš plaučių pareigu — apvalyti kraują nuo bakterijų.

Ištobulinus ta mašina, galima bus sausai, be užplūdimo krauju, daryti operacijas plaučiams ir širdžiai; tada chirurgas galės pilnai naudoti akis ir rankas operacijai, o tai svarbiausias dalykas. Tuo būdu išliks gyvi daugelis ligonių, kurie turėtų mirti, jeigu ne šis išradimas.

Apie mokslinius darbus dėl širdiniai - plaučinės mašinos išvystymo kalbėjo Jeffersono Medikalės Kolegijos profesorius dr. John Gibbon (iš Philadelphijos), Western Reserve Universiteto prof. Claude Beck (iš Clevelando), New Yorko Valstijos Universiteto chirurgijos prof. Clarence Dennis ir kiti įžymūs mokslininkai.

N. M.

———

Hong Kong. — Pranešama, jog sausra, potvyniai ir vabzdžiai sunaikino daug mylionių derlių vienuolikoje milijonų akrų šiaurinėje Kinijoje.

Medvilnės (bovelnos) derlius taip pat nukentėjo Honeh, Šansi ir Pingyuan provincijose.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

ŠEFŲ PARAMA

JURBARKAS, liepos 19 d.— Rajono sveikatos apsaugos skyriaus darbuotojai šefuoja "Girdžių" kolūkį. Medicinos darbuotojai dažnai būna žemės ūkio artelėje, rengia kolūkiečiams paskaitas.

Jurbarko ligoninės gydytojas Rugenis skaitė kolūkiečiams paskaitą, kaip apsisaugoti nuo apkrečiamųjų ligų. Medicinos darbuotojai Tamošaitis, Beiša papasakojo kolūkiečiams apie Tarybų Sąjungos vidaus ir tarptautinę padėtį, įvykius Korėjoje.

Gydytojas Aleksa padėjo kolūkio valdybai įsteigti vaikų lopšelį.

N. Koržujevas

—o—

KREIPIMOSI PARAGINTI

PASVALYS, liepos 19 d.—"Kovo aštuntosios" žemės ūkio artelės kolūkiečiai karštai pritarė Biržų rajono darbo žmonių kreipimuisi dėl mokyklų parengimo naujiems, 1951—1952 mokslo metams. Kolūkiečių visutinis susirinkimas nusprendė pastatyti naują pastatą septynmetei mokyklai. Kolūkio valdyba išskyrė statybines medžiagas, kurių dalis jau nuvežta į statybos aikštelę. Kolūkio statybinė brigada artimiausiomis dienomis pradės pastato statybą.

—o—

VILNIAUS MENININKŲ KONCERTAI ŠALIES PIETUOSE

Liepos 18 d. iš Vilniaus į pietinius šalies rajonus išvyko didelė grupė Vilniaus menininkų: Stalininės premijos laureatai Balys Dvarionas, Jadvyga Petraškevičiūtė ir Jonas Stasiūnas, smuikininkas Aleksandras Livontas, valstybinės filharmonijos choras, vadovaujamas Konrado Kavecko. Pusantro mėnesio laikotarpyje bus surengta 10 lietuviškos muzikos koncertų, kuriuose dalyvaus įžymūs šimfoniniai orkestrai: Kislovodske — TSRS valstybinis simfoninis orkestras, Soči kurorte — Leningrado filharmonijos ir kiti. Be to, Lietuvos TSR filharmonijos choras atskirai surengs 15 koncertų. Bus aplankyta Tbilisi, Erevanė, Baku, Rostovas prie Dono, Kislovodskas, Soči ir kiti miestai bei kurortai.

Tai—nebe pirmoji stambi gastrolinė Lietuvos menininku išvyka. Praėjusiais metais jie lankėsi Ukrainos ir Moldavijos miestuose, kur taip pat buvo rengiami lietuviškos muzikos koncertai.

B. Federavičius,
Valst. filharmonijos direktorius

—:—

Sukurtos 8 sekcijos

AKMENĖ, VII. 20 d. —Jau kurį laiką "Raudonosios Pašvaistės" kolūkio jaunimas buvo sumanęs steigti sporto kolektyvą. O kai mes sužinojome apie kuriamą "Kolūkiečio" draugiją, nebeatidėliojome savo sumanymo nė vienai dienai.

Pareiškimų stoti į šią draugiją buvo paduota daug —45. Nutarėme iš pat pradžių varyti darbą plačia vaga. Įsteigėme 8 sporto šakų sekcijas: lengvosios atletikos, futbolo, krepšinio, tinklinio, stalo teniso, šaškių, šachmatų ir bokso.

Artimiausiomis dienomis mes kviesime varžybų kaimyninius kolūkius, tuo labiau, kad dabar kuone kiekvienoje rajono žemės ūkio artelėje sukurti "Kolūkiečio" žemutiniai kolektyvai.

J. Kontautas

—o—

Daugelių plytinėje paleista į darbą antroji krosnis

Kuršėnai, VII. 24 d. — Šiomis dienomis dar labiau padidėjo stambiausios respublikoj Daugelių plytinės pajėgumas. Į darbą paleista antroji plytų degimo krosnis. Dabar įmonė teiks kasdien 25,000 plytų daugiau, negu ligi šiol.

—o—

Po 4—5 knygas kasdien

VILNIUS, VII. 20 d. —Šiais metais mūsų respublikoje žymiai padidėjo knygų išleidimas. Vidutiniškai kasdien išleidžiamos po 4—5 knygos ir brošiūros. Lietuvos Knygų rūmų duomenimis per pirmąjį 1951 m. pusmetį iš spaudos išėjo 802 pavadinimų knygos ir brošiūros beveik 5 milijonų bendru tiražu. Pernai per tą patį laiką išleista 509 pavadinimų leidiniai 3,000,000 bendru tiražu.

Vis daugiau literatūros skiriama kolūkiniam kaimui. Per šešis mėnesius išleista 106 pavadinimų knygos ir brošiūros žemės ūkio temomis.

—o—

Tarpmiestinio susisiekimo ruožuose

VILNIUS, VII. 24 d. —Atidarius eilę naujų tarpmiestinių autobusų susisiekimo linijų, šiuo metu respublikoje visi rajonų centrai, nesantieji šalia geležinkelio, turi autobusų susisiekimą. Neseniai autobusai pradėjo kursuoti Klaipėdos—Salantų ir Sedos, o taip pat Vilniaus—Molėtų ruožais.

Iš viso respublikoje dabar yra 62 tarmiestinių autobusų linijos bendro 4,400 kilometrų ilgio. Daug kur pradėjo kursuoti Molotovo vardo gamyklos išleisti naujo tipo autobusai.

G. Kržemenskis

—o—

Medžio apdirbimo darbininkų laimėjimai

PANEVĖŽYS, VII. 20 d. — Medžio apdirbimo kombinato kolektyvas Tarybų Lietuvos 11-ąsias metines sutinka naujais gamybiniais laimėjimais. Įvykdytas 8 mėnesių planas. Produkcijos savikainą sumažinus, gauta daugiau kaip 150,000 rublių viršplaninės ekonomijos.

—o—

Pranešimai, pasikalbėjimai, foto parodos

PANEVĖŽYS, VII. 20 d. — Tarybų Lietuvos 11-ųjų metinių proga įmonėse ir įstaigose rengiami pasikalbėjimai ir pranešimai, skirti įžymiajai datai. Kino teatruose, klubuose ir kultūros namuose organizuojamos foto vitrinos, vaizduojančios respublikos laimėjimus Tarybų valdžios metais.

—o—

Statybininkai pralenkia grafiką

KALVARIJA, VII. 19 d.— Plačiai išsivystė visuomeninių patalpų statyba. Kolūkiečiai nutarė šiais metais pilnutinai aprūpinti visuomeninius gyvulius šiltomis patalpomis. Nuo ankstyvo ryto iki sutemstant statybos aikštelėse įtemptai dirba Juozo Kajoko vadovaujami statybininkai.

Lenktyniaudami dėl greitesnio darbų pabaigimo, statybininkai diena iš dienos viršija nustatytas užduotis.

—o—

Nauji pasiekimai

KAUNAS, VII. 20 d. —"Žibutės" siuvimo fabriko kolektyvas iškovojo pirmą vietą resp. siuvimo-trikotažo tresto įmonių tarpe pagal pusmetinio gamybinio plano įvykdymo rezultatus. Jis pilnutinai įvykdė asortimento užduotį, žymiai viršijo bendrosios produkcijos, natūros ir rūšingumo užduotis, sutaupė daugiau kaip 300 metrų vilnonių, medvilninių ir kitų medžiagų.

Eidamas stachanovinę sargybą Tarybų Lietuvos 11-ųjų metinių garbei, įmonės kolektyvas pasiekė naują laimėjimą. 13 dienų pirma laiko jis baigė vykdyti liepos mėnesio programą. 99 procentai dirbinių išleista pirmos rūšies, vietoje 88 pagal planą.

GARSINKITĖS LAISVĖJ!

New Yorko valstijos gubernatorius Thomas E. Dewey išduoda raportą prezidentui Trumanui iš savo kelionės po Aziją. Neseniai Dewey padarė 41,000 mylių kelionę lėktuvu.

Pasaulinio jaunimo priesaika

Prieš keletą savaičių Berlyne įvykęs Pasaulinis Jaunimo ir Studentų Festivalis už taiką ir draugiškumą priėmė istorinę "Jaunimo Priesaiką." Tai nepaprastas dokumentas. Istorijos eigoje jis turės suvaidinti svarbų vaidmenį. Mat, tie tūkstančiai ir tūkstančiai jaunimo, kurie buvo suplaukę į Berlyną, sugrįžę į savo kraštus, tą "Priesaiką" vykdys gyvenimam. O tai reiškia, kad jie visomis jaunuoliškomis išgalėmis kovos už pasaulinę taiką ir tautų ir žmonių draugiškumą.

Priesaika

Festivalio priimta "Jaunimo Priesaika" skamba:

"Mes, du milijonai jaunuolių ir merginų iš 104 žemės rutulio šalių, įvairiausių rasių, pasaulėžiūrų, religijų ir socialinių sluoksnių atstovai, susirinkome čia, Berlyne, į Trečiąjį Pasaulinį jaunimo ir studentų festivalį, siekdami vėl iškilmingai pareikšti visam pasauliui, kad visų šalių ir tautų jaunosios kartos tvirta valia ir visi jos siekimai yra skirti taikai išsaugoti ir geresnei ateičiai sukurti.

Mes suprantame,

kad ties visu pasauliu yra pakibusi rimta naujo karo grėsmė;

kad taikos priešai daro visa, kas nuo jų priklauso, kad sutrukdytų tautų draugiškus ryšius. Jie išvystė nežabotas ginklavimosi varžybas, o kai kuriose šalyse perėjo prie atviros agresijos;

kad jaunimas bus pirmoji karinės katastrofos auka;

kad kariniai pasirengimai daro pražūtingą įtaką jaunosios kartos gyvenimo sąlygoms;

kad nuo mūsų vienybės priklauso jaunosios kartos aktyvus dalyvavimas tautų bendroje kovoje taikai ginti.

Mes esame įsitikinę, kad yra tikra priemonė užkirsti karui kelią: nutraukti ginklavimosi varžybas ir sudaryti Taikos Paktą tarp penkių didžiųjų valstybių.

Mes grįžtame į savo tėvynę kupini įkvėpimo, prisimindami neužmirštamas Pasaulinio festivalio dienas, tikrosios draugystės ir savitarpio supratimo dienas. Mes grįžtame namo, būdami labiau, negu bet kada įsitikinę taikos jėgų pergale.

Mes, Pasaulinio festivalio dalyviai, suprantą žmonijai sakomybę tautų bendroje gresianti pavojų ir savo atkovoje už taiką, dešimčių milijonų visų šalių taikingojo jaunimo vardu iškilmingai prisiekiame:

paskirti visas savo jėgas kovai, kad sutrukdytume naujo karo sukėlimą;

žlugdyti ir demaskuoti taikos ir žmonijos priešų planus;

kovoti prieš ginklavimosi varžybas ir už jaunimo gyvenimo sąlygų pagerinimą;

stiprinti visų šalių tautų ir jaunimo draugystę bei taikųjį bendradarbiavimą;

išsaugoti, stiprinti ir plėsti mūsų vienybę, puikiai pasireiškusią mūsų Pasauliniame festivalyje;

įtraukti į šią aktyvią kovą naujus milijonus jaunuolių ir merginų.

Mes prisiekiame paskirti visas savo jėgas vykdyti kampanijai už Taikos Pakto sudarymą tarp penkių didžiųjų valstybių, kuris sudarys pagrindus tautoms taikiai egzistuoti viena šalia kitos.

Šią iškilmingą valandą mes prisiekiame būti ištikimi taikos reikalui.

Mes prisiekiame!
Mes prisiekiame!
Mes prisiekiame!

Berlynas, 1951 metų rugpiūčio 19 d."

KAUNAS, VII. 27 d. —Partijos Kauno srities komitetas suorganizavo trijų dienų seminarą visuomeninių organizacijų vedėjams. Seminaro dalyviai išklausė eilę paskaitų ir pranešimų apie partinio darbo praktiką, nutarimų vykdymo kontrolę, apie kadrų parinkimą, auklėjimą ir jų paskirstymą, apie kritiką ir savikritiką ir kt. partinio darbo klausimais.

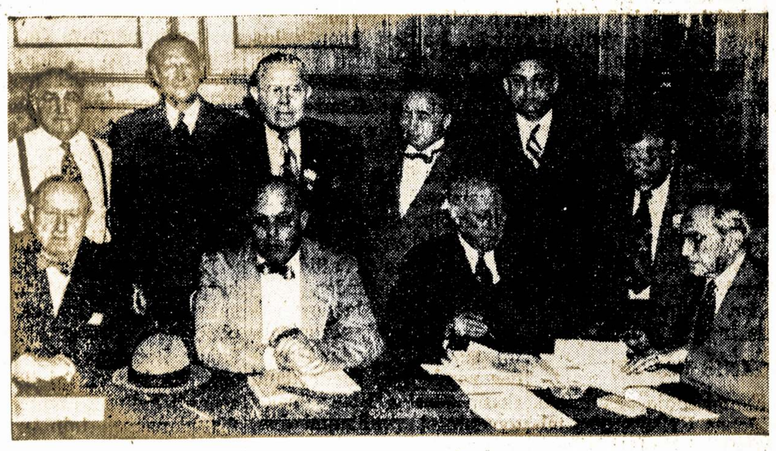

Amerikos Darbo Federacijos Vykdomosios Tarybos susirinkimas prieš pradėsiant 70-tą Federacijos konvenciją San Francisco, Calif. Tarybos nariai yra šie: sėdi, iš kairės į dešinę — Harry Bates nuo mūrininkų, Federacijos sekretorius-iždininkas George Meany, Federacijos prezidentas William Green, ir Dan Tracy nuo elektrininkų. Stovi, iš kairės į dešinę: James C. Petrillo, nuo muzikantų, William L. McFetridge nuo namų prižiurėtojų, W. C. Birthright nuo barzdaskučių, Matthew Woll, nuo fotografistų, George M. Harrison nuo geležinkeliečių, ir David Dubinsky, nuo siuvėjų. Sunkvežimių vairuotojų atstovas Daniel J. Tobin šioje nuotraukoje neparodomas.

Įvairios Žinios

Ar tai cenzūra ar dar ne?

Jungtinių Valstijų valdžia laiko slaptybėje įvairias žinias apie susisiekimus (radiją, geležinkelius ir kt.), naujus techninius išradimus (nors ir nekarinius), apie žingsnius dėl atominės jėgos išvystymo, karinius planavimus ir tam tikrus valdžios veiksmus. Planuoja dar griežčiau suvaržyti tokių žinių skelbimą, kaip praneša žurnalas Quick.

—Ar valdžia ruošiasi oficialiai įvesti cenzūrą?

Valdžios atstovas į šį klausimą atsakė:—Ne.

Futbolininkų nelaimės

Dažnai skaitome ir girdime apie kumštininkų (boksininkų) užmušimus; kartais ir ristikas amžinai krinta.

Bet ir futbolas nėra saugus lošis, kaip rodo Missouri Universiteto surankioti skaitmenys apie 62 universitetų ir kolegijų futbolininkus 1950 metais.

Futbolo rungtynėse pernai dalyvavo 4,000 vyrų, ir 2,880 jų buvo sužeista. Kai kurie sužeidimai pagijo per kelias dienas, bet buvo ir visai nepagydomų.

Buvo išmušta arba apskaldyta viso 733 dantys; išsukta 453 kojos per kelius ir 476 per riešus (kulnelius); ištempta 425 raumenys iš vietų; sutrenkta 239 galvos.

Be to, futbolininkams atsitiko dar tokios nelaimės:

Išnarinta 160 pečių, nulaužta 24 kojos per riešus, o 20 kojų per blauzdas; nulaužta 16 rankų ir 4 nugarkauliai.

BUTŲ STATYBA RUMUNIJOJE

BUKARESTAS. — Liaudies valdžios metais Rumunijoje pastatyta šimtai tūkstančių kvadratinių metrų gyvenamojo ploto. Stalino, Hunedoaro miestuose ir kituose šalies industriniuose centruose pastatytos darbininkų gyvenvietės su daugiaaukščiais patogiai įrengtais namais.

Siekdama toliau pagerinti darbo žmonių butų ir buitines sąlygas, Rumunijos liaudies ministrų taryba priėmė nutarimą finansuoti individualinių gyvenamųjų namų statybą pramoninių centrų darbo žmonėms.

Nutarimas numato paskirti kreditus įmonių darbininkams, inžinieriniams-technikiniams darbuotojams ir tarnautojams. Statantieji gyvenamuosius namus lengvatinėmis sąlygomis gaus statybinių medžiagų ir transportą.

Washington. — Edgar Hoover, slaptosios FBI policijos direktorius sveikino Darbo Federacijos vadus už kovą prieš komunizmą unijose.

Jei dar neturite, tai tuojau įsigykite Rojaus Mizaros vėliausią apysaką

KELIAS Į LAIMĘ

Knyga gražiuose viršeliuose; turi 368 puslapius, vaizduoja lietuvių gyvenimą.

Pažinkite Mykolo Kilpos, veikalo herojaus, išgyvenimus Lietuvoje ir Amerikoje.

Tai apysaka, kurią pradėjus skaityti, nenorėsite padėti į šalį, kol užbaigsite!

Duokite šią knygą savo draugui bei kaimynui pasiskaityti, tai bus jam gražiausia dovana.

Knygos kaina $1.50. Užsakymus siųskite:

"LAISVĖ"
110-12 Atlantic Ave. Richmond Hill 19, N. Y.

Įsigykite
JONO KAŠKAIČIO
eilių rinkinį

PROŠVAISTĖS

Knyga, kurioje telpa arti 150 Jono Kaškaičio gražiausių eilėraščių

Kiekvienas kultūringas žmogus privalo įsigyti "Prošvaistes," jas perskaityti ir laikytis savo knygynėlyje.

"Prošvaistėse" taipgi telpa įdomi Jono Kaškaičio (Dr. Kaškiaučiaus) biografija, jo mokslas ir kūryba.

Knyga iš virš 300 puslapių, kaina $1.50.
Tuojau įsigykite ir pasinaudokite tuom gražiu veikalu.

LAISVĖ 110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

MILIJONAI ŽMONIŲ VALGO VABALUS

(Tąsa iš trečio pusl.)

Kirmėlės

Pirmykščios tautos valgydavo "kopūstines" kirmėles — vikšrus. (Iš tų kirmėlių išsivysto drugiai, peteliškės.)

Indijonai Nevados valstijoj ir artimame Californijos ruožte dar prieš 20 metų, kiek žinoma, vartodavo maistui šias kirmėles.

Daugelis negriškų genčių Afrikoje laiko vikšrines kirmėles labai skaniu valgiu ir per ištisas dienas rankioja jas.

Suprantama, jog vabzdžiai ir kirmėlės buvo vieni pirmiausių "gyvulinių" valgių senovinėms tautoms prieš tūkstančius metų. Valgymas šių gyvių nupuolė tiktai tuomet, kai žmonės išmoko medžioti, žvejoti ir javus auginti.

—Civilizuoti žmonės dabar su pasišlykštėjimu žiūri į kirmėles ir vabzdžius kaip maisto dalykus, — sako dr. Curran, — bet jeigu badas prispirtų, tai ir jie valgytų tuos gyvūnus. Juk yra šimtai skirtingų rūšių vabalų, kurie pilnai tinka maistui, — baigia Curran.

N. M.

A. NOVIKOVAS-PRIBOJUS.

Patamsėmis

(Tąsa)

IV

Turėtų būti jau vakaras.

Supimas baisus. Viršuje aistringai ir įtemptai staugia audra. Šiurpą keliančiais balsais kaukia ventiliatoriai. Verdančios bangos su atkaklia neapykanta daužosi į bortų geležį. Garlaivį mėto kaip skiedrą. Protarpiais užkopęs į aukštumą, jis strimagalviais krenta žemyn, tarsi į bedugnę. Bet tuoj pat vėl lipa aukštyn. Braška, lyg šėlstanti stichija laužytų jo liemenį. Virš galvos, dundėdami į dangčius, iš vienos vietos į kitą laksto anglių gabalai ir kiti palaidi daiktai.

Mes su Vaska sėdime greta, prislėgti ir pritrenkti audros. Nėra nieko blogesnio, kaip pergyventi audrą, sėdint laivo dugne, dargi uždarytam. Viršuje ji tiktai rūsti, čia ji siaubinga net įpratusiam jūreiviui. Ten, sudužus laivui, vistik galima išlikti gyvam. Čia junti prasiveriančio kapo artumą.

Vanduo atkakliai veržiasi į mūsų landynę.

Dabar jis siekia krūtinę.

Mes mirkstame jame, kaip silkės, sumesti į statinę su sūrymu. Mūsų kūnai susitraukė. Nuo šalčio drebame kaip karštligėje, pasiutusiai kalendami dantimis.

Gulėti ant nugaros — reiškia nugrimsti į dugną; sėdėti tiesiai — neleidžia grindinys. Tenka įsikurti susilenkus ir nuolat pasirėmus ranka į dugną. Po kurio laiko tokia padėtis darosi nepakenčiama.

Vasekas pavargsta. Aš jaučiu ant savo kaklo jo šaltas drebančias rankas. Iš krūtinės išsiveržia bejėgiškas dejavimas.

—Negaliu... Nėra jėgų... Tuojau nukrisiu...

Aš bijau, kad jis iš tikro gali nukristi ir prigerti, prilaikau jį už pečių. Jie siauri, kaip dešimties metų vaiko.

Man neduoda ramumo mintis: iš kur sunkiasi vanduo? Man žinoma, kad prapučiant katilus ir gesinant šlaką, visuomet vanduo išsipila ant grindų ir kartu su purvais subėga į triumą. Bet jis neturi būti toks šaltas. Be to, kokiais atvejais paleidžia pompas? Ne, čia kažkas netvarkoje: arba sutrenktas laivas prakiuro, arba kas kita.

Prabėga dar kiek laiko. Kiek — nežinome. Matomai, keletą valandų. Jos atrodė mums amžinybe.

Nerimas auga.

— Ką tai reiškia? — spausdamas lūpas prie mano ausies, klausia Vasekas.

— Nežinau...

— Sušukime...

—O jeigu Jeršovas išgirs?

— Dieve mano, mes pražuvome...

Vaskos balse skamba mirtinas išgąstis. Jis pats, iš baimės, arčiau prisispaudžia prie manęs. O kai laivas, risdamasis nuo vandens keteros, su trenksmu krenta žemyn, Vasekas daužosi mano rankose, sukina galvą, mušdamas mano veidą. Kas kartą jis vis silpnėja, slenka žemyn, darosi sunkesnis. Mano rankos tiek pavargo, kad aš vos pajėgiu jį išlaikyti.

O bangos dar stipriau, dar atkakliau pradeda pulti laivą. Kovodamas su jomis, jis krenta, kyla, blaškosi į visas puses, kaip įsiutęs sužeistas žvėris. Man, kaip jūreiviui, suprantami tie pražūtingi bangų siautėjimai, tas žvangėjimas geležinio milžino, drebančio ir dejuojančio siautulingame stichijos glebėsčiavime. Štai girdisi surūdijusios geležies aimana — laivas riečiasi. Aš juntu tą laivo padėties momentą ant dviejų keterų viršūnių, kada po jo viduriu staugia atsivėrusi bedugnė. Seni laivai su sunkiu kroviniu tokiais atvejais neišlaiko savo svorio, lūžta, iš karto prasmegdami į tamsią kunkuliuojančią kiaurymę. Tačiau mūsiškis kol kas dar laikosi. Bet štai staiga pasigirsta stiprus ir nelygus barškėjimas: tra-ta-ta-ta... Tai jūros jėgos išmestas į viršų laivo užpakalis. Sraigtai apsinuogino, pakilo ore, ir mašina, dirbdama tuščiomis, rėkia dėl savo bejėgiškumo. Kai kada laivas sudreba visu savo korpusu. Atrodo, kad jis visai pateko į visagalinčios audros valdžią ir jį nutvėrė mėšlungis. Ir tada virš mūsų sustiprėja griaudimas, šnypštimas, staugimas. Dangčiais kažkas šliaužioja, beldžia, šokinėja, tarsi tūkstančiai velnių, susirinkę krūvon, atlieka savo beprotišką šokį...

Staiga netoli mūs kažkas garsiai sutrenkė į geležį. Tur būt, nugriuvo koks nors sunkus krovinys. Bet mums pasirodė, kad pradeda lūžti laivas. Mes abu stipriai truktelėjome.

Kodėl mus neperveda? Nejaugi žūsime?

Negirdėti nė vieno žmogiško balso. Viską nustelbia audros griausmas ir staugimas...

Vanduo gausėja.

Jaučiuos, kaip lede. Šaltis skverbiasi į kaulus. Sąnariai sugrubo. Kraujas stingstą. Trūksta oro. Troškstame. Su kiekvienu laivo pasvirimu, kiekvienu jūros siūbtelėjimu į bortą, purvinas vanduo, skalanduodamasis, aplieja mūsų vaidus. Burnoje juntame kažką riebaus, karčiai sūraus, šlykštaus...

Vasekas pradeda raudoti. Vargšelis! Kokias nepavaizduojamas kančias turi jis pergyventi, jei aš, jūrininkas, mėtytas ir vėtytas, ne kartą pergyvenęs rūsčius vandenyno kaprizus, drebu iš baimės?

Toliau kentėti neįmanoma. Kiekviena minutė tampa nepakenčiamu kankinimu.

Surikti? Įkliūsi, pražūsi. Maža to, įklampysi kūrikus. Juk ne be reikalo jie mūsų neišleidžia. Matomai, kas nors trukdo. Lieka pasirinkti, kaip geriau mirti: nuo budelio rankos ar uždusti šiame urve?...

Mušu kumščiu į dangtį! Reikia mušti priekalu, kad mane išgirstų. Yra dar viena viltis: pakelti grindinį. Ir aš su džiaugsmu griebiuosi šios minties. Nustumiu Vaską. Juntu, kaip jis bejėgiškai kapstosi vandenyje. Bet man nėra laiko gailėtis. Aš įsiremiu nugara į grindinį. Nuo įsirėžimo krūtinė plėšosi. Akys išlipa iš orbitų. Nesiduoda! Aš pamiršau, kad ant grindinio užvertė anglių. Tai, kas turi mus išgelbėti, tapo mūsų pražūtimi. Gal būt, jų nedaug, bet užtenka tam, kad laikytų mus lyg kape.

Viskas baigta... Mes spąstuose, užsklęstuose geležimi. Likimo sprendimas išsipildė: abiem mirtis! Po keletos minučių turi prasidėti bausmės vykdymas: vietoj kartuvių — prakeikta skylė; vietoj sargybos — geležis; vietoj budelio— vanduo.

Šaltas drebulys perbėga kūnu...

Ne, taip negalima. Bandysiu dar kartą pakelti grindinį. Jei nesiduos, tai suriksiu. Reikia tik paslinkti į kitą vietą, ant kurios, gal būt, mažiau anglių.

Puolu į šoną. Susiduriu su Vaska. Nežmogiškai spiegdamas, jis stipriai įsikimba į mano kaklą, tartum norėtų pasmaugti mane. Aš nubloškiu jį nuo savęs. Arba mano viduriai pliš, arba mes būsime išgelbėti. Ir mane apima beprotiškas nusiminimas. Įsirėžiu.

O ten, už mūsų antkapio ribų, milijonais nematomų nasrų kriokia ir riaumoja uraganas, tarsi pasityčiodamas iš mano bejėgiškumo.

Staiga mano sąmonėje išnirsta nauja baisi mintis... Dieve mano, juk neabejotinai turi išgirsti Vaskos riksmą. Nežiūrint to, mus neišleidžia. Nejaugi aš apsirikau, laikydamas kūrikus draugais? Nejaugi mes negirdėto barbariškumo aukos? Pe keliolikos minučių mes būsime lavonai...

Visa tai perbėga per mano galvą viena akimirka, kaip rūstus viesulas, prislėgdamas dvasią ir neduodamas atsikvošėti.

Tačiau tuo momentu ant laivo nudribo kažkokia sunkenybė, tarsi akmens kalnas užgriuvo. Visas subraškėjo. Jis greitai ir smarkiai pasviro vienu bortu, tarsi norėdamas apsiversti aukštyn kyliu. Aš nuvirtau ir, springdamas vandeniu, kažkur paslinkau...

Nepermaldaujamu ir žiauriu aiškumu iškilo visas katastrofos baisumas. Visą mano esybę nudiegė toks skausmas, tarsi dar man gyvam luptų odą. Iš krūtinės veržiasi beviltiškas klyksmas. — Tai momentas, kuomet žmonės iš karto pražyla...

Aš iš visos jėgos pasitempiau į viršų, bet, atsimušęs galva į dangtį, be pagalbos krentu į dugną. Pritrenktas, aš keletą akimirkų sukuosi vienoje vietoje, rydamas vandenį. Bet čia vėl iš naujo mane pagauna pasiutimo priepuolis. Ne savo valia mosuodamas rankomis, užkliūvu kažką ir neriu nuo jo kailį. Akyse mirga kruvini ugnies rituliai. Man vis atrodo, kad aš ne triume, o prarijusioje mane tamsioje bedugnėje. Gali būti, laivas grimzta į dugną. Kiekvieną kartą , kai tik aš noriu surikti, į burną su jėga veržiasi kažkokia masė, plėšo pusiau gerklę. Sunku... Dūstu...

(Daugiau bus)

PITTSBURGH, PA.

ISTORINIS IR REKORDINIS TEISMAS

Rugpiūčio 31 d., 1950 m., teisėjas M. A. Musmanno, nusivilkęs savo juodą užvalkalą ("robe"), įsiveržė į komunistų raštinę Bakewell Bldg., suareštavo Komunistų Partijos viršininkus Steve Nelson, James Dolsoną ir Andy Onda. Konfiskavo knygyną ir visą raštinės turtą. Suareštavo minėtus asmenis už tai, kad būk jie rengiasi nuvertimui šios šalies valdžios.

Teismas prasidėjo sausio 2 dieną, 1951 m., ir tęsėsi per suvirš 35 savaites. Teisėjų buvo Henry X. O'Brien, prokuroru—Lewis. Gynimo advokatai buvo: John T. McTernan, iš Los Angeles, Cal., ir vietinis advokatas Hymen Schlesinger; svarbieji liudininkai buvo prieš teisiamuosius: teisėjas Musmanno, šnipas Cvetic. Teismas buvo šturmingas: daug sykių teismas buvo pertrauktas iš priežasties aštrių susikirtimų. Ne tiktai buvo pavartojami gatvinės kalbos keiksmažodžiai, bet buvo ir grasinama kumščio spėka. Musmanno, nors ir sėdėdamas liudininko krėsle, jautėsi turintis teisėjo galią ir nesąžiningai puolė gynimo advokatus. Ant tiek buvo žemai nueita, jog Musmanno su Cvetiču išprovokavo bylą prieš advokatą Schlesingerį. Bet Pennsylvanijos aukštesnysis teismas tą bylą panaikino, su pastaba, kad Musmanno nežino teisių.

Į teismą lankėsi daug žmonių, ne visados buvo galima įeiti į teismo kambarį. Po trijų mėnesių teismo, Steve Nelson buvo sužeistas automobilių nelaimėje ir per ilgą laiką buvo ligoninėje, tai teismas vėliau buvo tęsiamas tik prieš Dolsoną ir Ondą. Ir taip tas skandališkas teismas buvo "baigtas" rugpiūčio 31 d., tai yra, po metų laiko nuo areštavimo; džiūrė surado "kaltais" Dolsoną ir Ondą. Kol kas teisėjas O'Brien bausmės dar nepaskyrė, nes to teismo byla bus perkelta į aukštesnįjį teismą.

Kokią išvadą galima padaryti iš šio ilgiausio teismo ne tik Pennsylvanijoje, bet ir visoje šioje šalyje? Kokia nauda bus ir yra Allegheney's apskrities piliečiams, kad tas teismas jiems padarė daugiau kaip šimtą tūkstančių dolerių išlaidų ir dar galo nesimato? Kokią naudą turės darbo žmogus, kad tie keli žmonės buvo kankinami per metus laiko ir jų namai-šeimos sunaikinamos? Už tai tik, kad jie žiūri į gyvenimą, tvarką kitaip, negu republikonas ar demokratas! Iš to viso biauraus persekiojimo ir ilgų teismų darbo žmogui naudos nėra, bet skriauda baisiai didelė!

Klausimas dabar ne vienam, ir kai kurie jau atsakė, kodėl tas Musmanno, kuris tik keli metai atgal save vainikavosi liberalo plunksnomis, dabar virto aštriausiu atžagareiviu? Noriu ir aš savo pastabą padaryti, kaip aš žiūriu, ir kaip man atrodo Musmanno tas žiaurus pasielgimas, ir dėl ko tas daroma.

Musmanno yra italų tautybės žmogum, ateivių sūnumi, kokiam ne visados yra lengvai kas pasiekiama. Kad ką pasiekti, reikia save išgarsinti. Kad išsigarsinus, reikia ka tokio "didelio" padaryti. Ir štai kaip Musmanno pradėjo pirmiausiai pasižymėti: Pradėjo rašyti ir kalbėti labai liberališkai prieš Pennsylvanijos militarinę policiją, kuri smarkiai persekiodavo angliakasius ir plieno išdirbysčių darbininkus, kurie tik bandė išeiti į streiką dėl gavimo didesnio kąsnio duonos. Musmanno pasigarsino ir tapo išrinktas į Pennsylvanijos legislatūrą. Kiek vėliau tapo išrinktas į Allegheney's apskrities teismą už teisėją (kuriuomi ir dabar yra) ant demokratų partijos tikieto. Musmannui būnant teisėju ir darant visokias komedijas (kurių čia neminėsiu) išsigarsinimui, pradėjo aiškiai matytis smukimas jo liberališkumo. Kelis sykius jis kandidatavo į aukštesnes vietas Pennsylvanijos valstijoje, bet visados pralaimėjo. Šiais metais užsimanė pasiekti vietą Pennsylvanijos aukštesniajam teisme. Bet demokratų partija atsisakė remti jo kandidatūrą ir pastatė kitą teisėją iš Philadelphijos. Musmanno, matydamas, kad paramos negaus pas demokratus, metėsi į didžiausią reakcininkų vežimą ir, važiuodamas tame vežime, turi būti didžiausiu reakcijonierium, turi būti reakcijonierių "didvyriu"! Todėl dabar Musmanno puola komunistus, puola liberališkesnio nusistatymo asmenis. Jam į talką atėjo slavų tautybės koks tai Cvetic, valdžios šnipas!

Vargšų Brolis

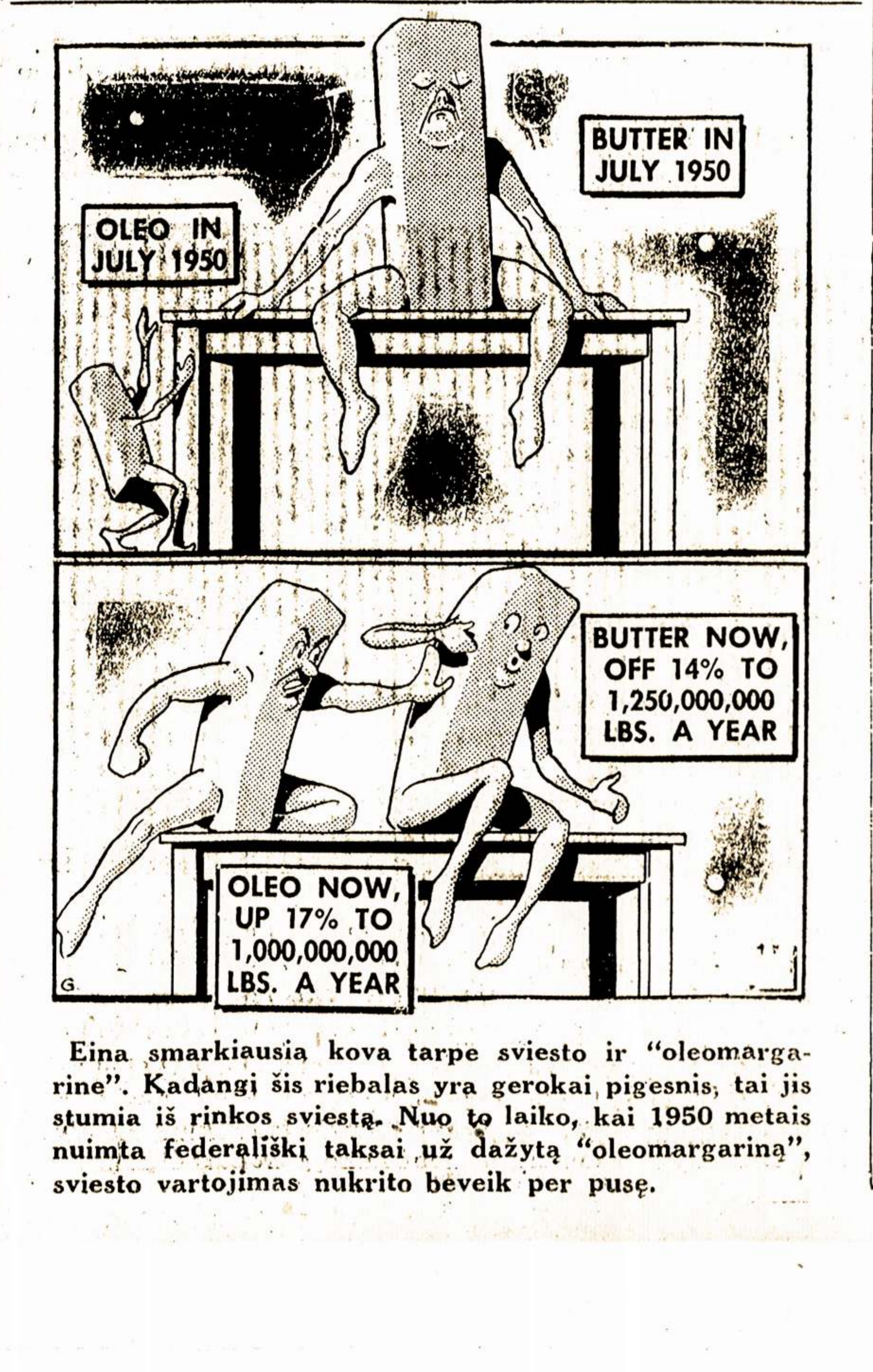

Eina smarkiausia kova tarpe sviesto ir "oleomargarine". Kadangi šis riebalas yra gerokai pigesnis, tai jis stumia iš rinkos sviestą. Nuo to laiko, kai 1950 metais nuimta federališki taksai už dažytą "oleomargariną", sviesto vartojimas nukrito beveik per pusę.

Bostono policija suareštavo mušeiką Martin Pink (šioje nuotraukoje jis su skrybėle). Jis buvo dar 1947 metais džiūrės apkaltintas užpuolime ant sukniasiuvių unijos organizatoriaus William Ross. Dabar Pink pargabentas New Yorkan ir bus teisiamas, kaipo žmogžudys.

Worcester, Mass.

LLD 11 kuopos susirinkime J. Skliutas sakė, kad jis jau turi $176 surinkęs į Vilnies $10,000 fondą. Reikia žinoti, kad Vilnis taipgi yra darbo žmonių laikraštis, rodantis teisingą kelią lietuviam darbininkams už geresnį gyvenimą kovoje su skriaudėjais. Vilnis daug nukentėjo nuo chuliganų užpuolimo. Vilnis turi gyvuoti! Skliutas atlieka gražų darbą šiame vajuje. Daugelis dar galėtų per jį Vilniai paaukoti.

Jeigu reakcija siunta prieš darbininkų organizacijas ir spaudą, tai mes darbininkai dar daugiau turime rūpintis, kad mūsų ilgų metų nuo pat jaunystės gražūs darbai kultūriniame ir apšvietos veikime ne nyktų, bet gyvuotų. Mūsų progresyvę spaudą reikia skaityti, reikia remti. Neapleiskime kultūrinių apšvietos organizacijų, neapleiskim patys savęs, lankykim susirinkimus.

Mūsų LLD susirinkimai turi būti skaitlingesni. Kodėl draugai nelankote susirinkimų? Jūsų tokis elgėsis padeda fašistiniam baubui ir reakcijos zaunijimui prieš progresą, prieš visą tą, kas yra naudinga gyvenime darbininkui.

★

Radio piknikas rugsėjo 30 d.

Kurie mylit Gintarų žemės Radio Programą, čia bus visiems proga dalyvauti ir, besilinksminant paremti radiją, kad jis galėtų gyvuoti, perduodamas gražias dainas ir muziką, kaip ir iki šiol. Todėl prašom visų skaitlingai atvykti į Olympia Parką 30 d. rugsėjo. Visus užtikrinam viskuom.

J. M. L.

Anekdotai

Ar visi ir sirgs?

Pas gydytoją atskubėjo susirūpinęs tėvas, prašydamas ištirt, ar jis neapsikrėtęs dėmėtąja šiltine.

"Bet kur gi jūs manote ja apsikrėtęs?" klausia gydytojas.

"Daktare," sako atėjusysis, "mano sūnus serga dėmėtąja šiltine ir jisai pasisakė bučiavęs mūsų dailiąją jaunąją virėją."

"Čia nėra ko nervuotis," ramina gydytojas. "Žinote, jaunuoliai visada jaunuoliais pasilieka."

"Bet jūs, daktare, nesuprantate. Dėl aiškumo, turiu jums prisipažinti, jog aš ir pats tą merginą bučiavau."

"Na, dabar, tai dalykas pasidaro jau painesnis," pritarė gydytojas.

"Dar blogiau, daktare. Tą patį rytą ir sekamąją naktį aš ir savo moterį bučiavau."

Dabar jau ir gydytojas susijaudino. "A , kad jus perkūnėlis visus; reiškia, dabar ir man teks ta pačia liga susirgti!"

—:—

Gal ir teisybė...

Vieno gydytojo dvylikos metų sūnaitis kartą nesužiniai užmetė šešėlį savo tėvo medikališkai reputacijai. Įvyko tatai šitokiu būdu:

Tėvui išvažiavus pas ligonis, sūnelis pasikvietė į vidų vieną savo mokyklos draugą ir abu ėmė šniukštinėti ligonių tyrinėjimo kambaryje. Atidarę vieną šėpą, jiedu pamatė jame pastatytą žmogaus skeletą (groblus, kuriuos daugelis gydytojų įsigyja įvairiems tyrinėjimams).

"Kas čia tokis?" nuogandžiai klausia svečias.

"O, čia tai pats pirmutinis mano tėvo ligonis," paaiškino gydytojo sūnelis.

Surinko **Žemaitis**

SUKILĖLIAI UŽĖMĖ BRAZILIJOS MIESTĄ

Rio de Janeiro, Brazilija. —Sukilėliai prieš Maranhao valstijos gubernatorių Eugenio de Barros užėmė Passage Franca miestą. 12,000 ginkluotų darbininkų ir valstiečių įveikė valstijos miliciją.

Sukilėliai reikalauja, kad Brazilijos valdžia padėtų išvyti neapkenčiamą gubernatorių.

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar nakti, greit suteiksime moderrnišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Liberty Auditorijoje

Pereito pirmadienio vakarą Lietuvių Namo Bendrovės direktoriai plačiai svarstė Auditorijos reikalus.

Direktoriai nusitarė pradėti ruoštis prie metinio Bendrovės suvažiavimo ir bankieto, kurie įvyks šeštadienį, lapkričio 24.

Taipgi kalbėta ruoštis prie naujų metų pasitikimo parengimo. Tam tikslui ir komisija išrinkta.

★

Šiuo metu Auditorijos valgykla yra dienomis uždaryta, tik vakarais atdara. Kadangi šiame sezone vakarais daugiausia žmonių sueina, tai ir nusitarta tik vakarais laikyti atdarą.

Visą dieną bus valgykla atdara tik tada, kada bus kokie mūsų parengimai.

★

Pereitą antradienį LDS bowlininkai smarkiai lošė. Lošime dalyvavo 4 vyrų tymai ir vienas merginų.

Po lošimo įvyko bowlininkų susirinkimas, kuriame aptarta, kiek jie mokės į lygą duoklių ir kitos reguliacijos padarytos. Taipgi nusitarta rūpintis, kad daugiau bowlininkų gauti.

★

Šį penktadienį manomą turėti nemažai bowlininkų. Lietuvių bowlininkai, kaip visada, gerai pasirodys. Taipgi yra užsiregistravusių ir kitataučių pora grupių bowlinti.

Atrodo, kad penktadieniais bus pilnas bowlingas.

★

Šeštadienį įvyksta Čepulių parė, kurioje tikimasi turėti nemažai svečių.

Tūli dalyviai, žinoma, galės ir pabowlinti. Bowlingo manadžeris Leonas Jonikas bus tam pasiruošęs ir bowlingą paruošęs.

★

Penktadienių vakarais Auditorijoje visada esti nemažai žmonių. Mat Aido Choras turi praktikas, taipgi pora kitataučių klubų turi susirinkimus, o dar prisideda ir mūsų draugų pasitarimai. **Rep.**

Delegacija reikalauja ligoninės

Bedford-Stuyvesant apylinkės gyventojai seniai reikalauja ligoninės. Jiems buvo žadėta įsteigti ligoninę šiais metais. Bet pažadai pasiliko tik pažadais.

Dabar daugelis šios Brooklyno teritorijos organizacijų ir bažnyčių paskyrė savo atstovus, kurie šį penktadienį, rugsėjo 28, lankysis Miesto Rotušėje ir priduos valdininkams savo reikalavimą.

Toji teritorija nori turėti tarprasinę ligoninę, kadangi toje apylinkėje visokių rasių gyvena žmonių, ypač nemažai negrų.

Užrašykit Laisvę Savo Draugui.

Klubietės moterys rūpinsis Čepulių parės valgiais

Smagi visiems Čepulių parės dalyviams naujiena, kad Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas apsiėmė rūpintis tos parės valgiais. O mes gerai žinome, jog klubietės ne vien tik yra žymios veikėjos, bet kartu ir geros šeimininkės. Kai jos paruošia valgius, tai valgyk ir norėk. Tad neabejotina, kad turėsime įvairaus ir skanaus maisto.

Bet jos prašo vieno dalyko iš visų tų, kurie ruošiasi minimoje parėje dalyvauti, butent, visiems turėti iš anksto bilietus. O tiems, kurie dar neturi bilietų, pataria užsiregistruoti pašaukiant: VIrginia 9-1827. Jos mat nori tikrai žinoti, kiek svečių dalyvaus. Mat dabar maistas yra labai brangus, tai didelio perviršiaus negalima pirkti. O per mažai taipgi negerai. Jos sako, jeigu apytikriai žinos, kiek dalyvaus svečių, tai jos dėl tiek žmonių ir maisto galės pataisyti.

Taigi, maloniai šeimininkės ir rengėjai prašo įsigyti tikietus arba užsiregistruoti Laisvės administracijoje. Tada viskas bus gerai.

Žinoma, visada jos turi rezervo ir tiems, kurie atsilankys neužsiregistravė. Jiems irgi nereikės badauti.

Visiems jau žinoma, kad Vinco ir Onos Čepulių parė įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 29, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill, N. Y. Prasidės 7 val. vakare. Vakarienės bilietas $3.00 asmeniui.

Dalyvaudami šioje parėje galėsime paminėti Vinco ir Onos Čepulių 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį ir kartu galėsime pagerbti juos, kaip įžymius visuomenės veikėjus per ilgus metus. O jeigu kiek nuo parės liks pelno, tai galėsime jį panaudoti apšvietos reikalams.

Svečių tikimasi iš plačios New Yorko apylinkės turėti. Mat Čepuliai yra plačiai žinomi visuomenininkai. Seniau jie yra gyvenę ir veikę Naujojoje Anglijoje, tai gal ir iš ten jų pažįstamų dalyvaus. Tad bus smagu visiems draugiškai ir linksmai vakarą praleisti ir skaniai pasivaišinti. Kadangi ant rytojaus bus sekmadienis, tai po parės galėsime ir gerai pasilsėti.

Tad visi ir visos dalyvaukime minimoje parėje.

Laisvietis

LEONAS JONIKAS

Neseniai atvykęs iš Chicagos Leonas Jonikas pasirodys pirmą kartą pas mus kaip dainininkas šį šeštadienį, rugsėjo 29, Liberty Auditorijoj. Savo dainomis jis palinksmins susirinkusius į Čepulių parę svečius.

132 taikos savaitės mitingai Brooklyne

Apskaičiuojama, jog pereitą savaitę buvo suruošta 132 mitingai ant gatvių. Juose dalyvavo virš 50,000 žmonių. Buvo pasakyta visa eilė prakalbų, išplatinta daug literatūros, surinkta daug parašų.

Taip buvo Brooklyne atžymėta "taikos savaitė". Buvo priimtos rezoliucijos reikalaujant prezidento Trumano ir gen. Ridgway baigti karą Korėjoje.

Dirbtuvė sudegė

Pereito šeštadienio naktį ugnis beveik sunaikino dirbtuvę 1901-8th Ave., Brooklyne. Sužeidė 12 ugniagesių. Padarė nuostolių apie $400,000.

Policija dabar ieško padegėjų. Manoma, vaikai bus sukūrę ugnį prie dirbtuvės tuščiame lote. Nakties laiku ugnis persimetė į dirbtuvę.

Didelis skandalas su likerių leidimais

Staten Island pasiekė aukštą skandalų laipsnį. Valstijinės kriminalysčių komisijos tyrinėjime pasirodė, jog Staten Island republikonų vadas (čyfas) Edward A. Ruppell ir Valstijos Likerių Autoriteto čyfas George W. Gatz yra įsivėlę į skandalus.

Karo veteranas Edward Conti, kuris Italijoje prarado vieną koją, liudijo, kad Ruppell paėmė iš jo $1,500 kyšio už išgavimą krautuvei likerių leidimo. Kitas veteranas Henry Lucking sumokėjęs net $2,000 už tokį pat leidimą. Louis Moccia liudijo, kad iš jo reikalauta $1,050. Ruppell aiškinęs, kad $1,000 eina likerių komisionieriams, o $50 jam liks. Pagaliau nusiderėta ant $550, bet leidimas negautas ir jo bizniui padaryta $20,000 nuostolių.

Liudininkai Lucking ir Moccia taipgi sako, jog jiems grąsinta tyrinėjime susičiaupti, o jeigu daug kalbės, tai gali kas nors atsitikti su jų šeimomis.

Žydai žada uždaryti mėsos krautuves

American Federation of Retail Kosher Butchers savo susirinkime vienbalsiai nutarė uždaryti 3,400 krautuvių tuoj po žydų švenčių, jeigu jie negalės gauti reikalingos mėsos be juodojo turgaus.

Jie nurodo, kad juodasis turgus smarkiai plečiasi. Daugelis skerdyklų ir urminių kompanijų plėšia daug didesnes kainas, negu valdžios nustatyta. Tinkamos mėsos be juodojo turgaus jau sunku gauti.

Nelaimėjo dukters

Martin Munkacsi yra įžymus fotografistas ir taipgi novelistas. Bet jis norėjo buti ir advokatu savo teisme.

Jis reikalavo teismo atgauti trijų metų dukterį, kuri dabar randasi pas su juo persiskyrusią žmoną. Bet jis teisman pasišaukė liudyti savo žmonos seserį, kuri pareiškė, jog jis nevertas dukters globoti, nes jis turi net šešias žmonas. Teisme jis prisipažino esąs tris kartus vedęs.

Teisėjas jo reikalavimą atmetė ir patarė, jeigu dar eitų teisman, tai turėtų ateiti su advokatu.

Dipukas nužudė savo meilužę

Ted Nathan, Bronxo gyventojas, atėjęs į policijos stotį padėjo ant stalo peilį ir pareiškė, kad su tuo peiliu jis nudurė Molly Nachman, irgi Bronxo gyventoją.

Toliau jis pareiškė, jog jis ją mylėjęs, bet ji pradėjusi su kitu draugauti, tai jis už tai jai atkeršinęs.

Paaiškėjo, jog jis yra gimęs Lenkijoje ir keturi metai atgal čia atvyko kaip dipukas.

Narkotikus atveža su užmuštais kareiviais

Areštuotas saržentas Earl F. Gentry, kuris prižiurėjo iš Korėjos vežamus namo žuvusių kareivių lavonus.

Pasirodė, kad su lavonais kartu vežama ir narkotikai. Pas areštuotąjį rasta devyni svarai marijuana, iš ko galima padaryti 18,000 cigaretų ir parduodant po $1 pasidaryti $18,000.

Gentry prisipažino, kad jis tik perveždavęs ir kitiems atiduodavęs. Už tai jis gaudavęs nuo $25 iki $30 už marijuana svarą.

GARSINKITĖS LAISVĖJ!

Gregory Pec čia pozuoja kaip visų izraelitų karalius Dovydas garsioje bibliškoje filmoje "David and Bathsheba". Su juo vaidina Susan Hayward ir kiti artistai. Ši spalvinė filma dabar rodom New Yorko Rivoli Tetre.

Visaip terorizuoja šalpos ėmėjus

Welfare komisionierius McCarthy pasigirdamas raportuoja, jog jis sumažinęs šalpų ėmėjų skaičių virš 11 procentų. Metai laiko atgal ant šalpos buvo 341,960, o dabar — 308,917 žmonių.

Bet kaip jis sumažino šalpos ėmėjus? Daugiausia teroro pagalba, varydamas žmones į darbus, nepaisant jų negalėjimo tuos darbus dirbti. Unijistus jis verčia dirbti neunijinius darbus, profesionalus verčia dirbti paprastus sunkius darbus, kurių jie negali dirbti.

O tie, kurie atsisako eiti į tuos darbus, lieka negavę šalpos.

REIKALINGAS DARBININKAS

Laisvės įstaigai reikalingas darbininkas prie ekspedicijos darbo; taipgi turi mokėti troką vairuoti. Lengvas darbas, greit išmokstamas. Kreipkitės: 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. (188-190)

Kovosią prieš juodąjį mėsos turgų

Veikiantysis majoras Sharkey paskelbė, jog jis žiurės, kad majoro Impellitteri pasirašytas kainų kontrolės bilius būtų vykinamas gyveniman.

Sharkey susišaukė marketo komisionierių ir sveikatos komisionierių pasitarimui, kaip sekmingiau kovoti prieš įsigalintį juodąjį mėsos turgų.

Aido choras

Penktadienį Aido Choras turės reguliares pamokas Liberty Auditorijoje. Kviečiame visus choristus laiku susirinkti, o merginas susirinkti 7:30 val. vakare, nes turėsime atskiras praktikas.

Taipgi prašome atsilankyti ir tuos, kurie norėtų prie choro prisirašyti.

Choro pirm.

London.— Nuvirtus traukiniui nuo pylimo, užmušta 21 anglas ir 1 amerikonas.

Laisvės įstaigoje visada galite gauti medaus. Karščiuose gerkite lemonadą su medum.

REIKALAVIMAI

HELP WANTED—FEMALE

Virėja, namų darbininkė, kalbanti angliškai, guolis vietoje.
Tel. BU 2-1964. (187-191)

HELP WANTED—MALE

REIKALINGAS DARBININKAS

Laisvės įstaigai reikalingas darbininkas prie ekspedicijos darbo; taipgi turi mokėti troką vairuoti. Lengvas darbas, greit išmokstamas. Kreipkitės: 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. (190-193)

PRANEŠIMAS

MONTELLO, MASS.

Dar bus piknikas Lietuvių Tautiško Namo Parke, Winter St. ant Keswick Rd, įvyks rugsėjo (September) 30, 1951. Pradžia 1 valandą dieną. Bus muzika, valgių, gėrimų.

RIDGEWOOD, N. Y.

LDS 103 kp. susirinkimas įvyks antradienį, spalio 2 d., 8 val. vak., Shapolo ir Vaiginio salėje, 147 Thames St., Brooklyn, N. Y. Skaitlingai dalyvaukit šiame susirinkime. Turime gerai pasiruošti surengimui vakarienės, spalio 27 d., Taipgi nepamirškit pasižiūrėti į mokesčių knygelę, gal jau reikia užsimokėti. —P. Babarskas, prot. sekr. (190-191)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1 kuopos susirinkimas įvyks antradienio vakare, October 2 d., A. L. P. Klubo svetainėj, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 val. vak. Nariaia prašomi skaitlingai atsilankyti. Taipgi pasistengkite atsivest ir naujų narių į kuopą prirašyt. — Prot. Sekr. (190-192)

LAWRENCE, MASS.

Literatūros Draugijos 37 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 30 d., 2 v. po pietų, Maple Parke. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti šiame susirinkime, nes yra svarbių reikalų aptarimui. — Komitetas.

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

Matthew A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarket 2-5172

EGZAMINUOJAM AKIS
RAŠOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

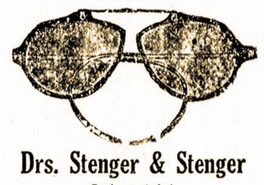

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Vinco ir Onos Čepulių Pagerbimui Parė

Pagerbkime juos 25 metų vedybinio gyvenimo proga ir kaipo visuomenininkus.

PARĖ ĮVYKS ŠĮ ŠEŠTADIENĮ

RUGSĖJO 29 SEPTEMBER

Liberty Auditorium
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N Y.
Pradžia 7-tą valandą vakare
Vakarienei Bilietas $3.00

Kurie dar neturite bilietų, tuojau skambinkite: VIrginia 9-1827 ir užsisakykite.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Pertvarkė ir pagerino savo
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

DABAR RODOMA FILMA

THE WELL

JUDAMASIS PAVEIKSLAS SUAUGUSIEMS — SKIRTINGAS NUO VISŲ, KOKIUS BET KADA MATĖTE!
Kiekvienas Laisvės skaitytojas turėtų ją matyti.
LOEW'S STATE 45TH STREET BROADWAY ir

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO AR ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street
TELEVISION Telefonas EVergreen 4-8969